

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakiin tehtäväksi sijoituskultaan sovellettavaa erityisjärjestelmää koskevan Euroopan yhteisön arvonlisäverodirektiivin edellyttämät muutokset.

Sijoituskullan myynti vapautettaisiin verosta vastaavalla tavalla kuin rahoituspalvelut on nykyjärjestelmässä vapautettu verosta. Verottomuus koskisi harkko- ja levymuotoista sijoituskultaa sekä sijoituskultakolikoi- ta. Verotonta olisi myös sijoituskullan omistus- tai saamisoikeuden luovuttamista koskevan sopimuksen myynti. Vapautukseen liittyisi rajoitettu oikeus vähentää toimintaan liittyviin hankintoihin sisältyvä vero. Verottomuus koskisi myös ulkomailta hankittua sijoituskultaa.

Sijoituskullan valmistajille ja kullan tukku- myyntiä harjoittaville yrityksille myönnettäisiin oikeus valita sijoituskullan myynnin verollisuus liiketoimikohtaisesti. Ostaja olisi

myyjän puolesta verovelvollinen sijoituskul- lan verollisesta myynnistä sekä kulta-ainek- sen ja kultapuolivalmisteen myynnistä.

Sijoituskullan myyjä olisi velvollinen to- teamaan asiakkaansa henkilöllisyyden mer- kittävien liiketoimien yhteydessä.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisäksi teh- täväksi eräitä muita muutoksia.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi nykykäytäntöä ja muussa verotuksessa nou- datettavaa menettelyä vastaava verotuspää- tösten tiedoksiantomenettelyä koskeva sään- nös, jonka mukaan päätökset lähetettäisiin säännönmukaisesti ilman saantitodistusta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan immateri- aalipalvelujen välityksen myyntimaasäännös- tä tarkistettavaksi vastaamaan yhteisöläinsää- däntöä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuo- den 2000 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi loka- kuussa 1998 sijoituskullan arvonlisäverotusta koskevan direktiivin, yhteisen arvonlisäve- rojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta — sijoituskultaa koskeva erityisjärjestelmä annettu neuvoston direktiivi 98/80/EY; EYVL N:o L 281, 17.10.1998, s. 31, jäljempänä sijoituskulta- direktiivi. Sijoituskultaan sovellettava eri- tyisjärjestelmä tulee osaksi yhteistä arvon- lisäverojärjestelmää, josta säädetään jäsen- valtioiden liikevaihtoverolainsäädännön yh- denmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäve- rojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymis- peruste, annettussa kuudennessa neuvoston direktiivissä 77/388/ETY, jäljempänä kuudes arvonlisäverodirektiivi. Sijoituskultadirektiivi

on täytäntöönpantava kansallisessa lainsä- dännössä 1 päivänä tammikuuta 2000.

Sijoituskultadirektiivi perustuu Euroopan yhteisöjen komission 27 päivänä lokakuuta 1992 antamaan ehdotukseen (Proposal for a council directive supplementing the common system of value added tax and amending directive 77/388/EEC — special scheme for gold; COM(92) 441 final; EYVL N:o C 302, 19.11.1991, s. 9). Euroopan parlamentti sekä talous- ja sosiaalikomitea antoivat eh- dotuksesta lausuntonsa (EYVL N:o C 91, 28.3.1994, s. 239 ja EYVL N:o C 161, 14.6.1993, s. 25). Komission antama ehdotus perustui kuudennen arvonlisäverodirektiivin 12 artiklan 3 kohdan e alakohtaan, jossa kom- issio velvoitettiin eräiden siirtymäkaudella sovellettavien poikkeusten kumoamiseksi antamaan erillinen ehdotus kultaan sovellet-

tavia verokantoja ja järjestelmää koskevista säännöistä. Hyväksytty sijoituskultadirektiivi poikkeaa valitun verotustekniikan osalta huomattavasti komission alkuperäisestä ehdotuksesta.

Sijoituskultadirektiivin tavoitteena on edistää kullan käyttöä sijoituskohteena yhteisön alueella ja estää kultamarkkinoiden siirtymisen edullisemman verokohtelun takia yhteisön ulkopuolelle. Direktiivin tarkoituksena on myös poistaa nykyiset kullan erilaisesta verokohtelusta johtuvat kilpailun vääristymät jäsenvaltioiden välillä.

Direktiivissä vapautetaan arvonlisäverosta sijoituskullan myynti lähtökohtaisesti vastaavalla tavalla kuin rahoituspalvelut on nykyisen yhteisölainsäädännön mukaan vapautettu verosta. Verotonta on sekä fyysisen sijoituskullan että siihen perustuvien arvopapereiden luovutus. Verottomuus koskee kotimaisten liiketoimien lisäksi sijoituskullan hankintaa toisista jäsenvaltioista sekä maahantuontia.

Koska direktiivissä tarkoitettua sijoituskultaa voidaan käyttää myös teollisiin tarkoituksiin, jäsenvaltiot voivat myöntää tietyille sijoituskullan myyjille sekä valmistajille oikeuden valita verotus. Veron kertaantumisen estämiseksi sekä yhteisössä tuotetun ja maahantuodun sijoituskullan neutraalin verokohtelun turvaamiseksi verottoman sijoituskullan myyjillä ja valmistajilla on oikeus vähentää verollisena ostettuun sijoituskultaan sekä sijoituskullan valmistuksessa käytettyihin hyödykkeisiin sisältyvä vero.

Yhteisössä esiintyneiden kultaan liittyvien veropetosten ehkäisemiseksi direktiiviin sisältyy säännöksiä, joiden tarkoituksena on parantaa kultakaupan valvontaa. Valvonnan tehostaminen on toteutettu asettamalla sijoituskultakauppiaille velvollisuus tunnistaa asiakkaansa merkittävien liiketoimien yhteydessä. Lisäksi veropetoksia pyritään ehkäisemään myöntämällä jäsenvaltioille mahdollisuus soveltaa käännettä verovelvollisuutta sijoituskullan sekä kulta-aineksen ja kultapoliivalmisteiden myyntiin.

Direktiivissä myönnetään lisäksi jäsenvaltioille oikeus ottaa käyttöön yksinkertaistettu verotusmenettely säännellyillä kultamarkkinoilla. Tämä menettely perustuu järjestelmään, jota Yhdistynyt Kuningaskunta nykyisin soveltaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan mukaan myönnettyyn poikkeuslupa perustuen Lontoon kultamarkkinoilla.

2. Kullan arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä

2.1. Tilanne ennen sijoituskultadirektiiviä

Ennen sijoituskultadirektiivin hyväksymistä kulta oli kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan lähtökohtaisesti normaalisti verollinen hyödyke, johon sovellettiin yleistä verokantaa.

Direktiivin 15 artiklan 11 alakohdan mukaan keskuspankeille tapahtuvat kullan luovutukset sekä keskuspankin maahantuoma kulta on kuitenkin vapautettu verosta. Verottomuuteen liittyy oikeus vähentää tätä toimintaa varten tehtyihin hankintoihin sisältyvä vero.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 4 alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat valuuttaa sekä laillisina maksuvälineinä käytettäviä seteleitä ja kolikoita, lukuun ottamatta keräilyseteleitä ja -kolikoita. Keräilyrahoina pidetään kulta-, hopea- ja muita metallikolikoita ja seteleitä, joita ei tavallisesti käytetä laillisina maksuvälineinä, sekä numismaattisesti arvokkaita kolikoita. Direktiivin 26 a artiklan A kohdan b alakohdan ja I liitteen perusteella sellaisten verollisten kultakolikoiden jälleenmyyntiin, joilla on numismaattista arvoa, voidaan soveltaa käytettyjä tavaroita sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineitä koskevaa marginaaliverotusmenettelyä. Marginaaliverotusmenettelyssä veron perusteena käytetään myyntihinnan sijasta myynti- ja ostohintojen erotusta.

Jäsenvaltioiden välillä on kuitenkin ollut huomattavia eroja kullan arvonlisäverokohtelussa. Jäsenvaltioilla on ensinnäkin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja F liitteen 26 kohdan mukaan ollut mahdollisuus jatkaa siirtymäkaudella muun kuin teollisiin tarkoituksiin käytettävän kullan vapauttamista verosta. Eräät jäsenvaltiot ovat soveltaneet direktiivin 28 artiklan 2 kohdan perusteella siirtymäkaudella osaan kultaliiketoimista alennettua verokantaa. Toiseksi jäsenvaltioille on myönnetty lupia poiketa veronkannon yksinkertaistamiseksi ja tietyntyyppisten veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi kuudennen arvonlisäverodirektiivin yleisistä säännöksistä 27 artiklan perusteella. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 12 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaan jäsenvaltioilla

on ollut lisäksi mahdollisuus ottaa vuoden 1993 alusta lukien käyttöön kotimaisiin kulan myynteihin sovellettava järjestelmä, jossa ostaja maksaa veron myyjän puolesta ja saa samalla vähentää tämän määrän.

2.2. Sijoituskultaan sovellettava erityisjärjestelmä

Sijoituskultadirektiivin 1 artiklan perusteella kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin lisättiin uusi 26 b artikla, johon sisältyvät sijoituskultaan sovellettavaa erityisjärjestelmää koskevat säännökset. Sijoituskultadirektiivin 2 artiklan mukaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin edellä mainitut 12 artiklan 3 kohdan e alakohta sekä F liitteen 26 kohta poistettiin.

2.2.1. Sijoituskullan määritelmä

Sijoituskulta on pyritty määrittelemään direktiivissä siten, että verovapaus koskee ainoastaan sellaisia kultahyödykkeitä, joita erityisesti niiden korkean kultapitoisuuden takia käytetään sijoituskohteena. Sijoituskullan täsmällinen määrittely on tarpeen myös yhtenäisen verokohtelun varmistamiseksi ja kilpailun vääristymien poistamiseksi yhteisön alueella.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan A kohtaan sisältyy sijoituskullan määritelmä. Sijoituskullalla tarkoitetaan ensimmäisen alakohdan i) alakohdan mukaan harkon tai levyn muodossa olevaa kultaa, jonka paino on hyväksytty kultamarkkinoilla ja jonka pitoisuus on vähintään 995 tuhannesosaa siitä riippumatta, onko se arvopaperimuodossa vai ei.

Jäsenvaltiot voivat sulkea sijoituskultaan sovellettavan erityisjärjestelmän ulkopuolelle pienet, enintään 1 gramman painoiset harkot ja levyt. Tämän säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa esimerkiksi koruina käytettävien kultaesineiden sulkeminen neutraalisuussyistä verottomuuden soveltamisalan ulkopuolelle.

Ensimmäisen alakohdan ii) alakohdan mukaan sijoituskultana pidetään myös tietyt edellytykset täyttäviä kultakolikoita. Alakohdan mukaan sijoituskultana pidetään vähintään 900 tuhannesosan pitoisia ja vuoden 1800 jälkeen lyötyjä kultakolikoita, jotka ovat tai ovat olleet laillinen maksuväline lähtömaassa ja joiden tavanomainen myyntihinta ei ole yli 80 prosenttia korkeampi kuin

kolikon sisältämän kullan käypä markkina-arvo.

Tällaista kolikkoa ei A kohdan toisen alakohdan mukaan katsota myydyin sen keräilyarvon perusteella. Sijoituskultakolikot eivät siten ole verollisia keräilykolikoita eikä niihin sovelleta marginaaliverotusmenettelyä.

Sijoituskultakolikon määritelmä sisältää sellaiset kultakolikot, joita niiden kultapitoisuus, ikä ja myyntihinta huomioon ottaen voidaan ostaa sijoitustarkoituksessa. Laillinen maksuväline -edellytys estää esimerkiksi kultamitalien kuulumisen verottomuuden soveltamisalaan. Koska kultakolikoita myydään suuressa määrin myös keräilytarkoituksiin, erityisjärjestelmän soveltaminen kultakolikiin on säännelty tarkasti direktiivissä.

Kohdan kolmanteen alakohtaan sisältyvät säännökset menettelystä, jolla yksinkertaistetaan sijoituskultakolikkoja koskevan verottomuuden soveltamista käytännössä. Alakohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle kunakin vuonna ennen 1 päivää heinäkuuta vuodesta 1999 lähtien edellä mainitut edellytykset täyttävät kolikot, joilla käydään kauppaa kyseisessä jäsenvaltiossa. Komissio julkaisee kattavan luettelon näistä kolikoista Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C sarjassa ennen kunkin vuoden joulukuun 1 päivää. Julkaistussa luettelossa olevien kolikoiden katsotaan täyttävän sijoituskultakolikon edellytykset koko sen vuoden ajan, jota varten luettelo on julkaistu.

Luettelo ei ole tyhjentävä, joten ii) alakohdassa säädetyt edellytykset täyttävä kultakolikko kuuluu verottomuuden soveltamisalaan, vaikka se ei sisälly luetteloon. Tämä mahdollisuus on sisällytetty direktiiviin lähinnä sen vuoksi, että listan voimassaolovuonna liikkeelle lasketut uudet sijoituskultakolikot eivät jää verottomuuden soveltamisalan ulkopuolelle.

2.2.2. Vapautetut liiketoimet

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan B kohdassa säädetään sijoituskultaa koskeviin liiketoimiin sovellettavista erityisjärjestelyistä. Kohdassa on lueteltu liiketoimet, joita sijoituskullan verottomuus koskee. Kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta sijoituskullan luovutus, yhteisöihankinta sekä maahantuonti.

Ensimmäisen alakohdan mukaan verottomuus koskee paitsi fyysisen sijoituskullan

luovutusta myös sijoituskultaan perustuvien arvopapereiden luovutusta. Kyseisen kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava arvopaperin muodossa olevan sijoituskullan myynti, joko määritellyinä tai määrittelemättöminä erinä ja sijoituskulta, jolla käydään kultatilikauppaa. Verottomuuden soveltamisalaan luetaan erityisesti kultalainat ja -vaihtosopimukset, joihin sisältyy sijoituskultaa koskeva omistus- tai saamisoikeus sekä sijoituskultaa koskevat liiketoimet, joihin sisältyy futuuri- ja termiinisopimuksia, jotka johtavat sijoituskultaa koskevan omistus- tai saamisoikeuden siirtoon. Verosta vapautettujen sijoituskultaan perustuvien arvopapereiden esimerkkiluettelo ei ole tyhjentävä.

Kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta myös niiden välittäjien suorittamat palvelut, jotka toimivat toisen nimissä ja toisen lukuun silloin, kun he päämiehensä lukuun osallistuvat sijoituskullan luovutukseen. Verottomuus koskee sekä myynti- että ostovälitystä. Välityspalvelujen verottomuuden seurauksena välityspalvelun myyntiin muutoin sisältyvä vero ei jää rasittamaan piilevänä verottoman sijoituskullan myyntihintaa.

2.2.3. Oikeus valita verotus

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan C kohtaan sisältyvät säännökset sijoituskullan myyjän ja välittäjän oikeudesta valita myynnin verollisuus. Verotuksen valitseminen tarkoittaa, että normaalia arvonlisäverojärjestelmää sovelletaan valintaoikeuden kohteena olevaan toimintaan.

Valintaoikeus on tarkoitettu sovellettavaksi silloin, kun sijoituskullan edellytykset täyttävää kultaa myydään raaka-aineeksi verolliseen teolliseen tai muuhun toimintaan, kuten elektroniikka- tai kultasepänteollisuuteen. Valintaoikeuden seurauksena teollisiin tarkoituksiin käytettävän kultan myyntiä ei jää rasittamaan piilevä vero.

Myytäessä sijoituskultaa sijoitustarkoitukseen valintaoikeus on tarpeellinen maahan tuodun ja yhteisössä tuotetun sijoituskullan neutraalin verokohtelun kannalta. Direktiivin mukaan ostajana olevalla elinkeinonharjoittajalla, joka myy sijoituskullan edelleen verottomasti, on oikeus vähentää verollisena ostamaansa sijoituskultaan sisältyvä vero. Myyjän valintaoikeuden seurauksena yhteisöön sijoittautuneelta tuottajalta tai direktiivissä

tarkemmin määritellyltä tukkukauppiaalta verollisena ostettuun sijoituskultaan ei sisälly piilevää veroa, koska myyjällä on oikeus vähentää tuotantopanosten hankintoihin sisältyvä vero samassa laajuudessa kuin verovelvollisilla yrityksillä.

Verotuksen valintaoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan myös myytäessä sijoituskultaa yhteisön ulkopuolelle tai toiseen jäsenvaltioon.

Kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on myönnettävä sijoituskultaa tuottaville tai kultaa sijoituskullaksi muuntaville elinkeinonharjoittajille oikeus valita verotus sijoituskullan luovutuksissa toiselle elinkeinonharjoittajalle.

Kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat myöntää elinkeinonharjoittajille, joka tavanomaisesti liiketoiminnassaan luovuttaa kultaa teollisiin tarkoituksiin, oikeuden valita verotus A kohdan ensimmäisen alakohdan i alakohdassa määritellyn harkko- tai levymuotoisen sijoituskullan luovutuksessa. Valintaoikeuden edellytyksenä on, että ostajana on toinen elinkeinonharjoittaja. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa tässä alakohdassa tarkoitettua sijoituskullan myyjän valintaoikeuden soveltamisalaa.

Kohdan kolmannen alakohdan mukaan jäsenvaltion on myönnettävä välittäjälle oikeus valita verotus B kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua sijoituskullan välityspalvelun osalta, jos sijoituskullan luovuttaja on käyttänyt ensimmäisessä tai toisessa alakohdassa säädettyä valintaoikeutta. Välityspalveluja koskevaa valintaoikeutta sovelletaan ainoastaan myyntivälitykseen. Säännöksen tarkoituksena on estää piilevän veron syntyminen verollisen sijoituskullan myynnin yhteydessä välityspalvelujen osalta.

Kohdan neljännen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava valintaoikeuden käyttöä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Valintaoikeuden käyttöä koskevat soveltamissäännöt on annettava komissiolle tiedoksi.

2.2.4. Verottoman sijoituskullan myyjän vähennysoikeus

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan D kohtaan sisältyvät säännökset verottoman sijoituskullan myyjälle myönnettävistä vähennysoikeuksista. Kohdan 1 alakohdassa säädetään yleisistä sijoituskullan tuku- ja vähittäismyyntiä harjoittaville elinkei-

nonharjoittajille myönnettävistä ja 2 alakohdassa sijoituskullan valmistajille ja muuntajille myönnettävistä vähennysoikeuksista. Vähennysoikeuksien myöntämisen edellytyksenä on, että elinkeinonharjoittajan seuraava kyseisen kullan luovutus olisi vapautettu verosta direktiivin 26 b artiklan mukaan.

Kohdan 1 alakohdan a alakohdan mukaan elinkeinonharjoittajalle on oikeus vähentää C kohdan mukaista valintoikeutta käyttäneen henkilön hänelle luovuttaman sijoituskullan osalta maksettava tai maksettu vero. Tämä vähennysoikeus yhdessä artiklan C kohdassa säädetyn verotuksen valintoikeuden kanssa mahdollistaa sen, että yhteisöön sijoittautuneelta elinkeinonharjoittajalta verollisena ostettuun sijoituskultaan ei sisälly piilevää veroa enempää kuin maahantuotuun sijoituskultaan. Vähennysoikeus koskee myös jäljempänä selostettavaa 26 b artiklan G kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen elinkeinonharjoittajalle luovutettua kultaa.

Alakohdan b alakohdan mukaan elinkeinonharjoittajalla on oikeus vähentää sellaisen muun kullan kuin sijoituskullan, joka myöhemmin on hänen toimestaan tai hänen lukuunsa muunnettu sijoituskullaksi, luovutuksesta, yhteisöhankinnasta tai maahantuonnista maksettava tai maksettu vero.

Alakohdan c alakohdan mukaan vähennysoikeus koskee myös kullan, mukaan luettuna sijoituskulta, muodon, painon tai pitoisuuden muuttamiseksi elinkeinonharjoittajalle suoritetuista palveluista maksettavaa tai maksettua veroa. Vähennysoikeus kattaa siten muusta kullasta tapahtuvaa sijoituskullan valmistusta varten ostettujen työsuoritusten lisäksi valmiiseen sijoituskultaan kohdistuvia työsuorituksia.

Alakohdan b ja c alakohdissa säädettyjen vähennysoikeuksien tarkoituksena on estää piilevän veron kertyminen sijoituskullan hintaan tilanteissa, joissa tukku- ja vähittäiskauppiaan verottomana edelleen myymään sijoituskultaan kohdistuu työsuorituksia. Kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädetty kultaraaka-ainetta koskevan vähennysoikeuden soveltamisala on osittain päällekkäinen 2 alakohdassa tarkoitettujen valmistajien ja muuntajien sovellettavan vähennysoikeuden kanssa.

Kohdan 2 alakohdan mukaan sijoituskultaa tuottavalla tai kultaa sijoituskullaksi muuntavalla elinkeinonharjoittajalla on oikeus vähentää kyseisen kullan tuotantoon tai muuntamiseen liittyvien tavaroiden ja palvelujen

luovutusten, yhteisöhankinnan tai maahantuonnin osalta hänen maksettavakseen tuleva tai maksamansa vero samalla tavalla kuin, jos hänen seuraavasta tämän artiklan mukaan vapautetusta kullan luovutuksesta olisi maksettava vero. Sijoituskullan valmistaja tai muuntaja voi siten vähentää kaikkiin valmistus- tai muuntamistoimintaa varten tekemiinsä hankintoihin sisältyvät verot. Vähennysoikeus ei koske sijoituskullan verottoman myyntitoiminnan kustannuksina pidettäviin hankintoihin sisältyvää veroa. Säännöksen seurauksena sijoituskullan valmistaja tai muuntaja voi myydä sijoituskultaa kuluttajille samoilla edellytyksillä kuin muut vähittäiskauppiat ilman, että toiminta täytyy verotuksellisista syistä yhtiöittää.

Kohdan 1 ja 2 alakohdassa tarkoitetut vähennysoikeudet tulevat käytännössä sovellettavaksi silloin, kun sijoituskultaa myydään yksityishenkilölle tai sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolla ei ole oikeutta vähentää sijoituskultaan sisältyvää veroa. Säännöksen seurauksena sijoituskullan kuluttajahintaan sisältyy veroa vähittäismyyntiin liittyvien kustannusten osalta. Piilevää veroa ei sen sijaan synny sijoituskullan valmistus- tai muuntamiskustannusten, kulta raaka-aine mukaan lukien, eikä verollisena ostetun sijoituskullan osalta.

2.2.5. Sijoituskultakauppiain erityisvelvollisuudet

Kultakaupan valvonnan tehostamiseksi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan E kohdassa säädetään sijoituskultakauppiaille asetettavista erityisvelvollisuuksista. Näiden velvoitteiden tarkoituksena on ehkäistä muun muassa mahdollisuuksia ostaa verotonta sijoituskultaa myytäväksi pimeillä markkinoilla kultaesineiden raaka-aineeksi. Erityisvelvollisuuksien seurauksena veroviranomaisella on mahdollisuus saada tietoja ostajista, jotka ostavat merkittäviä määriä sijoituskultaa.

Kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vähintään varmistettava, että sijoituskullan kauppiat pitävät kirjaa kaikista sijoituskultaa koskevista merkittävistä liiketoimista ja säilyttävät asiakirjat, joista voidaan todeta asiakkaan henkilöllisyys tällaisissa liiketoimissa. Sijoituskultadirektiivin neuvostokäsittelyn yhteydessä pöytäkirjaan otettiin neuvoston ja komission yhteinen lausuma, jonka mukaan E kohtaa sovelletta-

essa vähintään 15 000 ecun arvoiset liiketoimet katsotaan merkittäviksi.

Kohdan toisen alakohdan mukaan tietoja on säilytettävä vähintään 5 vuotta.

Kohdan neljännessä alakohdassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus määrätä näitä vähimmäisvelvoitteita tiukempia velvoitteita. Lisävelvoitteet voivat koskea esimerkiksi erityisten rekisterien pitämistä tai erityisiä kirjanpitovaatimuksia.

Kohdan kolmannen alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat omaksua yhteisön muun lainsäädännön perusteella toteutettujen toimenpiteiden mukaisia vastaavia velvoitteita ensimmäisen alakohdan vaatimusten täyttämiseksi. Yhteisön muun lainsäädännön osalta alakohdassa viitataan rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annettuun neuvoston direktiiviin 91/308/ETY; EYVL N:o L 166, 28.6.1991, s. 77, jäljempänä rahanpesudirektiivi. Kyseisessä direktiivissä asetetaan rahanpesun estämiseksi muun muassa luotto- ja rahoituslaitoksille vastaavia asiakkaiden tunnistamista ja liiketoimien kirjaamista koskevia velvoitteita muun muassa silloin, kun liiketoimen tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien yhteenlaskettu arvo on vähintään 15 000 ecua.

2.2.6. Käännetty verovelvollisuus

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan F kohdassa myönnetään jäsenvaltiolle oikeus määrätä ostaja myyjän puolesta verovelvolliseksi kultaa koskevissa liiketoimissa. Säännöksen tarkoituksena on estää sellaiset yhteisössä ilmenneet veropetostilanteet, joissa myyjä jättää arvonlisäveron tilitämättä valtiolle ostajan tehdessä kuitenkin vähennyksen tästä verosta.

Kohdan mukaan jäsenvaltio voi säätämien menettelyjen ja ehtojen mukaisesti määrätä ostajan verovelvolliseksi tietyistä kullan myynneistä. Säännös on poikkeus kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 1 kohdan a alakohdasta, jonka mukaan myyjä on pääsääntöisesti verovelvollinen. Käännetty verovelvollisuus voidaan ottaa käyttöön sellaisten kulta-aineksen tai puolivalmiiden tuotteiden luovutuksessa, joiden pitoisuus on vähintään 325 tuhannesosaa. Lisäksi käännetty verovelvollisuus voi koskea sijoituskullan luovutusta silloin, kun C kohdassa säädettyä valintaoikeutta on käytetty.

Käyttäessään kohdassa säädettyä mahdollisuutta jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat

toimenpiteet sen varmistamiseksi, että veronmaksuvelvolliseksi määrätty henkilö täyttää ilmoituksen antamista ja veron maksamista 22 artiklan mukaisesti koskevat velvoitteet.

2.2.7. Säännellyillä kultamarkkinoilla sovellettava verotusmenettely

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan G kohtaan sisältyvät säännökset yksinkertaistetusta verotusmenettelystä, jota voidaan soveltaa säänneltyihin kultamarkkinoihin. Yhdistynyt Kuningaskunta soveltaa vastaavaa menettelyä tällä hetkellä Lontoon kultamarkkinoilla kuudennen arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan perusteella. Järjestelmän käyttöönotto on ollut tarpeellista, koska näillä kultamarkkinoilla tapahtuu suuri määrä liiketoimia niin lyhyellä aikavälillä, että normaalin arvonlisäveromenettelyn soveltaminen olisi kohtuuttoman vaikeaa.

Direktiivissä myönnetään kaikille jäsenvaltioille oikeus ottaa käyttöön yksinkertaistettu verotusmenettely sääntelemälläan kultamarkkinoilla. Näihin liiketoimiin ei sovelleta sijoituskullan erityisjärjestelmän mukaista verottomuutta, vaan ne ovat lähtökohtaisesti verollisia. Yksinkertaistetussa menettelyssä verosta vapautetaan kuitenkin markkinoiden jäsenten väliset sekä markkinoiden jäsenen ja muun elinkeinonharjoittajan välillä tapahtuvat liiketoimet siihen asti, kunnes kulta luovutetaan fyysisesti markkinoiden ulkopuolelle. Yksinkertaistettua menettelyä ei siten sovelleta esimerkiksi sijoituskullan yhteisömyyntiin eikä vientiin. Lisäksi myyjät vapautetaan rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisuudesta. Menettely on siten eräänlainen veron suspensiojärjestelmä, jossa veron suorittamisvelvollisuus siirretään myöhäisempään ajankohtaan.

Menettely tarkoittaa käytännössä nollaverokannan soveltamista edellä kuvatulla tavalla markkinoilla tapahtuviin liiketoimiin. Yksinkertaistetun menettelyn käyttöönotto edellyttää arvonlisäverokomitean konsultointia kuudennen arvonlisäverodirektiivin 29 artiklan mukaisesti.

3. Kullan nykyinen arvonlisäverokohdetu Suomessa

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan sekä teolliseen tarkoitukseen että sijoitustarkoitukseen käytettävä kulta on normaalisti verollinen hyödyke, johon sovelletaan yleistä

verokantaa. Arvonlisäverolakiin ei sisälly sijoituskultaa koskevia erityissäännöksiä.

Ainoastaan keskuspankille luovutettava kulta on lain 59 §:n 1 momentin 4 kohdan sekä keskuspankin maahantuoma kulta lain 94 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan vapautettu verosta. Tällaisen verottoman kullan myyjällä on oikeus saada palautuksena toimintaa varten tekemiinsä hankintoihin sisältyvä vero lain 131 §:n mukaan.

Lain 59 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan käypinä maksuvälineinä pidettävien kolikoiden myynti on verotonta. Verottomuutta ei kuitenkaan sovelleta sellaisten kolikoiden myyntiin, joiden myyntihinta määräytyy niiden keräily- tai metalliarvon perusteella.

Keräilyesineinä pidettävien kultakolikoiden myyntiin voidaan soveltaa marginaaliverotusmenettelyä. Lain 79 d §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan keräilyesineenä pidetään muun muassa kokoelmia ja esineitä, joilla on numismaattista arvoa.

4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

4.1. Esityksen tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi yhteisön lainsäädäntöä vastaavaksi. Sijoituskulta vapautettaisiin verosta kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklassa säädettyissä puitteissa siten, että turvattaisiin sekä teollisiin tarkoituksiin että sijoitustarkoituksiin käytettävän kotimaisen sijoituskullan neutraali verokohtelu suhteessa yhteisössä ja yhteisön ulkopuolella tuotettuun sijoituskultaan.

Esityksen tavoitteena on lisäksi tehostaa kultakaupan valvontaa Suomessa. Sijoituskultaan sovellettavalla erityisjärjestelmällä poistettaisiin nykyisin Suomessa esiintyneet kultaan liittyvät veropetostilanteet. Verottomuuden käyttöönoton ei tulisi myöskään avata uusia kultaan liittyviä veronkiertomahdollisuuksia. Valvontaan liittyvät toimenpiteet toteutettaisiin siten, että yrityksille ja verohallinnolle ei aiheutuisi tarpeettomia ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia.

4.2. Keskeiset ehdotukset

4.2.1. Sijoituskullan määrittely

Sijoituskullan määritelmä sisällytettäisiin arvonlisäverolakiin samansisältöisenä kuin

direktiivissä.

Sijoituskultana pidettäisiin siten vähintään 995 tuhannesosan pitoisia kultaharkkoja ja -levyjä. Pieniä harkkoja ja levyjä ei suljettaisi verottomuuden soveltamisalan ulkopuolelle, koska myös näitä voitaisiin käyttää järjestelyissä, joiden tarkoituksena on veron petollinen suorittamatta jättäminen. Erityisjärjestelmän soveltaminen mahdollistaisi kaupankäynnin valvonnan myös pienten kultaharkkojen ja -levyjen osalta.

Sijoituskultana pidettäisiin myös vähintään 900 tuhannesosan pitoisia kultakolikoita. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava vuosittain ennen 1 päivää heinäkuuta komissiolle tiedot sen markkinoilla esiintyvistä sijoituskultakolikon edellytykset täyttävistä kultakolikoista. Verohallitus keräisi vuosittain tiedot Suomessa kaupan olevista sijoituskultakolikon tunnusmerkit täyttävistä kultakolikoista. Koska Suomessa ei ole varsinaisia sijoituskultakolikkomarkkinoita, kartoitus perustuisi pääasiassa keräilykolikkuhuutokauppojen hintatasoon. Valtiovarainministeriö lähettäisi tiedot vuosittain komissiolle. Kultakolikkokauppaa harjoittavien yritysten tiedonsaannin turvaamiseksi Verohallitus julkaisisi vuosittain komission laatiman sijoituskultakolikkoluettelon.

Sijoituskullan määritelmä sisältyisi arvonlisäverolakiin lisättävään 43 b §:ään.

4.2.2. Sijoituskullan verottomuus

Sijoituskultaa koskevat liiketoimet vapautettaisiin verosta direktiivin sääntelemässä laajuudessa. Muutoksen seurauksena sijoituskullan myynti, yhteisöhankinta ja maahantuonti, mikä on nykyisin pääsääntöisesti verollista, muuttuisi lähtökohtaisesti verottomaksi. Verottomaksi muuttuisi myös sijoituskullan välitys.

Verottomuus koskisi myös sijoituskullan omistus- tai saamisoikeuden luovuttamista koskevan sopimuksen myyntiä ja välitystä. Tämä määritelmä sisältäisi kaikki direktiivissä verottomaksi säädetty sijoituskultaan perustuvat arvopaperit.

Verottomuutta koskevat säännökset sisältyisivät arvonlisäverolain uuteen 43 a §:ään.

Sijoituskultaan sovellettava verottomuus vastaisi arvonlisäverolaissa nykyisin säädettyä rahoituspalvelujen verottomuutta siten, että myyjällä ei olisi lähtökohtaisesti oikeutta vähentää toiminnassa käyttämiinsä tuotantopankoksiin sisältyvää veroa. Direktiivissä

myönnetään kuitenkin verottoman sijoituskullan myyjälle rajoitettu vähennysoikeus tiettyjen toimintaan liittyvien hankintojen osalta. Direktiivissä säädettyjä vähennysoikeuksia vastaavat säännökset otettaisiin arvonlisäverolain uuteen 131 a §:ään, jossa myönnettäisiin elinkeinonharjoittajalle oikeus saada palautuksena kyseisiin hankintoihin sisältyvä vero.

Liiketoiminnan muodossa verottoman sijoituskullan myyntiä Suomessa harjoittavat elinkeinonharjoittajat merkittäisiin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Sijoituskultaan sovellettava erityisjärjestelmä ei vaikuttaisi keskuspankille myytävän ja keskuspankin maahantuoman kullan verotomuuteen, vaikka tämä kulta olisi laissa tarkoitettua sijoituskultaa.

4.2.3. Sijoituskullan verollinen myynti ja välitys

Kotimaisen sijoituskultatuotannon neutraalin verokohtelun varmistamiseksi sijoituskullan myyjälle annettaisiin oikeus valita verollisuus direktiivin salliman laajimman mahdollisen soveltamisalavaihtoehdon mukaan.

Valitsemisoikeutta koskevat säännökset sijoitettaisiin arvonlisäverolakiin otettavaan uuteen 43 c §:ään. Verollisuuden valitsemisen tarkoittaisi, että kyseiseen toimintaan sovellettaisiin normaalia arvonlisäveromenetelyä. Valitsemisoikeutta käyttäneellä elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus saada palautuksena tai vähentää toimintaan liittyviin hankintoihin sisältyvät verot samalla tavalla kuin muuta verollista liiketoimintaa harjoittavalla yrityksellä.

Direktiivin mukaisesti verollisuuden valitsemisoikeus koskisi ainoastaan elinkeinonharjoittajille tapahtuvaa myyntiä. Direktiivissä veloitetaan jäsenvaltio myöntämään oikeus valita verollisuus harkko- ja levymuotoisen sijoituskullan sekä sijoituskultakolikoiden tuottajalle ja muuntajalle. Tämän lisäksi verollisuuden valitsemisoikeus myönnettäisiin myös elinkeinonharjoittajalle, joka tavanomaisesti myy mitä tahansa kultaa teollisiin tarkoituksiin. Viimeksi mainittu oikeus koskisi direktiivin mukaisesti ainoastaan harkko- ja levymuotoisen sijoituskullan myyntiä.

Verollisuuden valitseminen olisi edullista myydessä sijoituskultaa elinkeinonharjoittajalle verotonta tai verollista edelleen myyntiä varten. Ostajalla olisi tällöin oikeus saada palautuksena verollisen sijoituskullan han-

kintaan sisältyvä vero. Koska myyjä olisi voinut vähentää kokonaisuudessaan tuotantopanoksiin sisältyvät verot, kotimaasta edelleen myyntiä varten ostettuun sijoituskultaan ei sisältyisi piilevää veroa enempää kuin ulkomailta hankittuun sijoituskultaan. Verollisuus kannattaisi valita myös tilanteissa, joissa sijoituskultaa käytetään teollisiin tarkoituksiin.

Valitsemisoikeus koskisi direktiivin mukaan myös verollisen sijoituskullan välittäjän harjoittamaa välitystoimintaa. Näin ollen verollisen sijoituskullan hintaa ei jäisi rasittamaan piilevää veroa välityspalvelun osalta. Verollisen välityspalvelun ostajana olevalla verollisen sijoituskullan myyjällä olisi oikeus saada palautuksena tähän hankintaan sisältyvä vero.

Verollisuus voitaisiin valita myös toiseen jäsenvaltioon tai yhteisön ulkopuolelle tapahtuvissa myynneissä samoilla edellytyksillä kuin kotimaisissa liiketoimissa. Tällöin näihin myynneihin sovellettaisiin arvonlisäverolain yhteisö- ja vientimyyntiä koskevia verovapaussäännöksiä.

Sekä sijoituskullan myynnin että välityksen verollisuuden valitseminen voisi tapahtua liiketoimikohtaisesti. Käytännössä sijoituskullan myyjä tai välittäjä harjoittaisi useimmiten sekä verotonta että verollista toimintaa. Yleinen vähennys- tai palautus-oikeus koskisi tällöin vain verollista toimintaa varten tapahtuvia hankintoja.

Sijoituskullan verollista myyntiä ja välitystä harjoittavat elinkeinonharjoittajat merkittäisiin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Myynnin verollisuus olisi osoitettava myyntitositteeseen tehtävällä merkinnällä. Verollisuuden valitseminen tietyn liiketoimen osalta ei edellyttäisi mitään erillistä ilmoitusta veroviranomaiselle.

4.2.4. Käännetty verovelvollisuus

Direktiivissä myönnetään jäsenvaltiolle oikeus ottaa käyttöön käännetty verovelvollisuus sijoituskullan sekä vähintään 325 tuhannesosan pitoisen kulta-aineksen tai -puolivalmisteen myynneissä. Veropetosten ehkäisemiseksi käännetty verovelvollisuus ehdotetaan otettavaksi käyttöön Suomessa lähes direktiivin salliman laajimman mahdollisen soveltamisalan mukaan.

Käännetyn verovelvollisuuden soveltaminen ei kuitenkaan ole veropetosten ehkäisemiseksi tarpeellista sijoituskultakolikoiden

myynnin osalta, koska verollisuuden valitsemisoikeus ei koske pelkästään niiden myyntiä harjoittavaa elinkeinonharjoittajaa, vaan ainoastaan sijoituskullan valmistajan ja muuntajan myymiä sijoituskultakolikoida. Markkinoilla ei siten esiintyisi huomattavia määriä verollisia sijoituskultakolikoida, joita voitaisiin käyttää sellaiseen petolliseen toimintaan, jota voidaan ehkäistä käännettyyn verovelvollisuuden käyttöönottolla.

Käännettyä verovelvollisuutta koskevat säännökset sijoitettaisiin arvonlisäverolakiin otettavaan uuteen 8 a §:ään. Käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin aina silloin, kun harkko- tai levymuotoisen sijoituskullan myyjä on valinnut myyntinsä verollisuuden. Käännettyä verovelvollisuutta ei sen sijaan sovellettaisi sijoituskullan verolliseen välitykseen.

Käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin lisäksi vähintään 325 tuhannesosan pitoisen kulta-aineksen tai -puolivalmisteen myyntiin. Soveltamisalaan kuuluisi siten mahdollisimman kattavasti nykyisin markkinoilla esiintyvän kultaraaka-aineen tyypilliset pitoisuudet ja muodot.

Käännetyin verovelvollisuuden soveltaminen rajoitettaisiin hallinnollisen yksinkertaisuuden vuoksi ostajiin, jotka on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Myyjä voisi siten tarkistaa veroviranomaiselta käännetyin verovelvollisuuden soveltamisedellytyksen täyttymisen.

4.2.5. Sijoituskullan myyjän erityisvelvollisuudet

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi hyväksyä rahanpesudirektiivin nojalla toteutettuja toimenpiteitä sijoituskullan myyjän erityisvelvollisuuksien täyttämiseksi. Arvonlisäverotuksessa säädettävät velvollisuudet ulottuivat myös muihin kuin kotimaisen rahanpesulainsäädännön nojalla velvoitettuihin elinkeinonharjoittajiin. Ehdotetut sijoituskultakauppaan liittyvät velvollisuudet eivät ole myöskään luotto- ja rahoituslaitosten osalta kaikilta osin täysin rahanpesulainsäädäntöä vastaavia. Veropetosten ehkäisemiseen liittyvistä velvollisuuksista on muutoinkin tarkoituksenmukaista säätää kokonaisuudessaan arvonlisäverolaissa.

Direktiivin minimivelvoitteiden sisältöisistä velvollisuuksista säädettäisiin uudessa 209 c §:ssä. Direktiivin sallimia tiukempia toimenpiteitä ei otettaisi tässä vaiheessa

käyttöön.

Sijoituskullan myyjälle asetettavia erityisvelvollisuuksia koskevissa säännöksissä huomioitaisiin kuitenkin voimassa olevassa rahanpesulainsäädännössä säädetyt velvoitteet. Asiakkaan tunnistamisvelvollisuus koskisi samanarvoisia liiketoimia, joita koskee rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (68/1998), jäljempänä rahanpesulaki, säädetty yleinen tunnistamisvelvollisuus. Asiakkaan henkilöllisyys olisi siten todettava silloin, kun yhden liiketoimen tai toisiinsa kytkeytyneiden liiketoimien yhteensä laskettu arvo on vähintään 90 000 markkaa, mikä vastaisi noin 15 000 ecua. Tunnistamisvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin rahanpesulain 6 §:n 6 momentissa tarkoitettut asiakkaat. Lisäksi tunnistamisvelvollisuudesta sisällytettäisiin arvonlisäveroasetukseen tarkemmat säännökset, jotka vastaisivat rahanpesulain nojalla annettuja tarkempia määräyksiä.

Sijoituskullan myyjä velvoitettaisiin antamaan aineistosta tietoja veroviranomaiselle arvonlisäverolakiin otettavassa uudessa 170 a §:ssä. Sijoituskullan myyjälle asetettavien velvollisuuksien laiminlyönnistä voitaisiin määrätä lain 218 §:ssä tarkoitettu rangaistus arvonlisäverorikkomuksesta.

4.2.6. Säännellyillä kultamarkkinoilla sovellettava verotusmenettely

Säännellyillä kultamarkkinoilla sovellettava yksinkertaistettua verotusmenettelyä ei otettaisi käyttöön, koska Suomessa ei tällä hetkellä ole direktiivissä tarkoitettuja säänneltyjä kultamarkkinoita.

5. Muut muutokset

5.1. Tiedoksiantomenettely

Arvonlisäverolain 193 §:n 1 momentin mukaan veroviraston tekemään arvonlisäverotusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen. Pykälän 2 momentin mukaan verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä lukien, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkoratkaisua koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitusta päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tie-

doksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Arvonlisäverolakiin ei sisälly verotuspäätösten tiedoksiantamista koskevia säännöksiä, vaan tältä osin noudatetaan tiedoksiantosta hallintoasioissa annetun lain (232/1966) säännöksiä. Viimeksi mainitun lain 1 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan tilanteissa, joissa yksittäistapausta koskevassa hallintoasiassa annettu päätös on saatettava asianomaisen tietoon. Lain 8 §:n mukaan, milloin päätös on sellainen, että asianomainen voi hakea siihen muutosta tietyssä ajassa päätöksestä tiedon saatuaan, on päätöksen tiedoksianto, jollei se tapahdu 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyllä tavalla asianomaiselle, tämän lähetille tai vastaavalla tavalla luovuttamalla, toimitettava postin välityksellä saantitodistusmenettelyä käyttäen tahi, milloin viranomaisen katsoo siihen olevan aihetta, haastetiedoksiannolla.

Verohallinnon nykyisen käytännön mukaan päätösten tiedoksiantamisessa on menettely seuraavasti. Ennakkoratkaisua koskeva päätös, rekisteröintiä koskeva päätös, verovelvollisuusryhmän purkamista tai muodostamista koskeva päätös sekä ne jälkiverotuspäätökset, joissa jälkiverotus on toimitettu aivan jälkiverotusajan ja samalla valitusajan lopulla ja joissa valitusaika on lain mukaan oltava vähintään 60 päivää tiedoksisaannista, on lähetetty asianomaiselle tiedoksi saantitodistuksin, koska valitusaika alkaa kulua päätöksen tiedoksisaannista. Muita tilikauden veroa koskevia päätöksiä ei ole lähetetty saantitodistuksin, vaan postitse joko kirjatusta tai kirjaamattomassa kirjeessä. Tämä johtuu siitä, että verovelvollisen valitusaika ei näissä tapauksissa ala kulua päätöksen tiedoksisaannista, vaan tilikauden päättymisestä. Tämä on koskenut muun muassa kuukausivalvonnan maksuunpanoa ja palautusta koskevia päätöksiä, muita kuin edellä mainitun valitusajan lopussa tehtyjä jälkiverotuspäätöksiä, palautushakemukseen annettuja päätöksiä sekä oikaisu- ja uudelleenkäsitellyitä päätöksiä.

Uudenmaan lääninoikeus on päätöksissään 6.10.1998 T 714/4 ja 11.12.1998 T 942/4 katsonut, että tavallisena kirjeenä lähetettyjä kuukausivalvonnan arviomaksuunpanopäätöksiä ja tarkastuskertomuksen perusteella tehtyjä jälkiverotuspäätöksiä ei ollut annettu verovelvolliselle tiedoksi laissa vaaditulla tavalla, vaikka kyse ei ole ollut kolmen vuoden valitusajan lopulla tehdyistä päätöksistä.

Tämän vuoksi arvonlisäverolain 193 §:n 2 momentin mukainen 60 päivän valitusaika ei ollut alkanut kulua.

Edellä mainitun lääninoikeuden päätösten mukaisen linjauksen noudattaminen merkitsisi sitä, että kaikki arvonlisäverotusta koskevat valituskelpoiset päätökset olisi lähetettävä saantitodistuksin. Muussa tapauksessa 60 päivän valitusaika päätöksen tiedoksisaannista ei alkaisi lainkaan kulua. Tämän lisäksi verohallinnon kustannuksia noin 11,5 miljoonalla markalla vuodessa. Noin 375 000 päätöstä vuodessa tulisi lähettää saantitodistuksin, kun nykyisin vastaava määrä on ollut noin 1 000 päätöstä vuodessa. Lisäksi tämä johtaisi siihen, että arvonlisäverotuksessa noudatettaisiin erilaista tiedoksiantomenettelyä kuin muussa verotuksessa.

Verohallinnon kustannusten kasvun välttämiseksi ja nykykäytännön jatkuvuuden turvaamiseksi arvonlisäverotusta koskevien päätösten tiedoksiantomenettelyä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muussa verotuksessa noudatettavaa menettelyä siten, että verotusta koskevat päätökset lähetettäisiin säännönmukaisesti tiedoksi ilman saantitodistusta.

Arvonlisäverolain 193 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotusta koskeva päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä. Tällöin se katsottaisiin saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Säännös vastaisi sisällöltään verotusmenettelylain (1558/1995) 64 §:n 2 momenttia ja ennakkoperintälain (1118/1996) 50 §:n 1 momenttia.

Tarkoituksena ei ole muuttaa tai kiristää nykyisin verohallinnossa noudatettavaa tiedoksiantomenettelyä. Ennakkoratkaisua koskeva päätös, arvonlisäverolain 175 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteröintiasiassa sekä verovelvollisuusryhmän muodostamis- ja purkamisasiassa annettu päätös olisi edelleen tarkoituksenmukaista lähettää saantitodistuksin. Samoin olisi syytä lähettää saantitodistuksin päätökset, jotka tehdään kolmen vuoden jälkiverotus- ja muutoksenhakuajan loppupuolella ja joissa tosiasialliseksi ja edellä mainittua valitusajaksi tulee 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tällöin oikeusturvaväyistä olisi tarkoituksenmukaista varmistaa päätöksen tiedoksisaanti saantitodistuksin.

Edellä lausuttu vastaa verohallinnon nykyistä käytäntöä.

5.2. Immateriaalipalvelujen välityksen myyntimaa

Voimassa olevan arvonlisäverolain 68 §:n 3 momentissa lueteltujen immateriaalipalvelujen myyntimaa määräytyy ostajan kiinteän toimipaikan tai sen puuttuessa kotipaikan mukaisesti, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai jos ostajan kotipaikka on yhteisön ulkopuolella.

Lain 68 §:n 3 momentin 10 alakohta koskee pykälässä tarkoitettujen palvelujen hankintaa toisen nimissä ja lukuun. Säännöstä sovelletaan välityspalveluun, jonka ostajana on mainitun momentin 1—9 kohdassa tarkoitettujen palvelujen ostaja. Säännöstä ei sitä vastoin sanamuotonsa perusteella sovelleta välityspalveluun, jonka ostajana on välityksen kohteena olevien immateriaalipalvelujen myyjä.

Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohtaan. Direktiivin suomenkielisen version ja arvonlisäverolain säännöksen sanamuoto on laadittu kuudennen arvonlisäverodirektiivin englanninkielisen version perusteella.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 29 artiklassa tarkoitettu arvonlisäverokomitea on vuonna 1998 hyväksynyt yksimielisesti tulkinnan, jonka mukaan direktiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohdasta tulisi soveltaa immateriaalipalvelujen välitykseen yleisesti riippumatta siitä, onko välityspalvelun ostajana välitettävien immateriaalipalvelujen ostaja vai myyjä. Tulkinta perustuu direktiivin muihin kieliversioihin, joiden mukaan välityspalvelun käsite on laajempi kuin direktiivin suomenkielisessä versiossa.

Yhdenmukaisen verotuskäytännön varmistamiseksi yhteisössä arvonlisäverolain 68 §:n 3 momentin 10 kohdan sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi välityspalvelun myyntiä myös niissä tilanteissa, joissa välityspalvelun ostaja on välitettävän palvelun myyjä.

Muutosta sovellettaisiin tämän lain voimaantulon jälkeen myytyihin palveluihin. Verovelvollinen voisi kuitenkin yhteisölaissäädännön periaatteiden mukaisesti vedota 68 §:n 3 momentin 10 kohdan uuteen sanamuotoon myös voimaantuloa edeltävältä ajalta, jos se olisi hänelle verotuksen kannalta edullisempaa.

6. Esityksen vaikutukset

6.1. Taloudelliset vaikutukset

Sijoituskullan vapauttaminen verosta pienentäisi veron tuottoa siinä määrin kuin tällaista kultaa myydään tällä hetkellä yksityishenkilöille tai muille ostajille, joilla ei laakiehdotuksen mukaan olisi oikeutta vähentää tai saada palautuksena verollisen sijoituskullan hankintaan sisältyvää veroa. Vaikutukset verotuottoon olisivat vähäiset, koska kultaa myydään tällä hetkellä rajoitetussa määrin sijoitustarkoituksiin Suomessa.

Käännetyn verovelvollisuuden käyttöönotto ehkäisisi mahdollisuuksia käyttää kultaa veropetostarkoituksiin.

Käännetyn verovelvollisuuden käyttöönotto sijoituskullan ja kulta-aineksen sekä kulta-puolivalmisteiden myynneissä sekä sijoituskullan maahantuonnin vapauttaminen verosta pienentäisi jonkin verran ostajina toimivien yritysten kustannuksia, koska ostaja vapautuisi arvonlisäveron rahoituskustannuksesta kultan hankintaan sisältyvän arvonlisäveron osalta.

Sijoituskullan verovapaus saattaa lisätä harkko- ja levymuotoisen sijoituskullan sekä sijoituskultakolikoiden kysyntää.

Tiedoksiantomenettelyä koskeva ehdotus säilyttäisi verohallinnon saantitodistusmenettelyä koskevan käytännön entisellään eikä lisäisi verohallinnon kustannuksia.

6.2. Hallinnolliset vaikutukset

Suomen sijoituskultakolikkomarkkinoiden vuosittainen kartoittaminen luettelon laatimista varten muodostaisi uuden resurssija vaativan työtehtävän Verohallitukselle. Työtehtäviä lisäävä vaikutus ei kuitenkaan olisi merkittävä.

Erityisjärjestelmän käyttöönotto saattaisi aiheuttaa jossain määrin lisääntyneitä hallinnollisia kustannuksia kaikille sijoituskullan myyjille.

7. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Sijoituskultakolikkomarkkinoita koskevat tiedot on kerätty Verohallituksen toimesta.

Lausunnot asiasta on pyydetty sisäasiainministeriön poliisiosastolta, kauppa- ja teollisuusministeriön teollisuusosastolta, valtiova-

rainministeriön rahoitusmarkkinaosastolta, Verohallitukselta, Tullihallitukselta, Suomen Pankilta, Suomen Pankkiyhdistys ry:ltä, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ry:ltä, Kello- ja Jalometallitukukauppiat ry:ltä, Kultaseppien Liitto ry:ltä, Suomen Numismaattien Yhdistys ry:ltä, Rahaliike Holmasto Oy:ltä ja Rahapaja Oy:ltä.

8. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Sijoituskultaan liittyvät ehdotukset muutoksista arvonlisäverolakiin aiheutuvat kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin sijoituskultadirektiivillä tehdyistä muutoksista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Lain 2 §:ään sisältyvät säännökset verovelvollisesta. Verovelvollinen liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta mynnistä on myyjä, ellei 2 a tai 9 §:ssä toisin säädetä. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus lakiehdotuksen 8 a §:ään, jossa säädettäisiin kullan ostajan verovelvollisuudesta.

8 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 a §, johon sisältyisivät säännökset kullan ostajan verovelvollisuudesta. Pykälän edelle lisättäisiin uusi väliotsake "kullan ostajat". Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan F kohtaan.

Pykälän mukaan ostaja olisi verovelvollinen ensinnäkin verollisen harkko- tai levymuotoisen sijoituskullan mynnistä. Käännetty verovelvollisuus koskisi siten tällaisen sijoituskullan valmistajan tai muuntajan taikka tukkukauppiaan myyntiä silloin, kun nämä ovat valinneet myyntinsä verollisuuden lakiehdotuksen 43 c §:n mukaan.

Käännettyä verovelvollisuutta ei sovellettaisi sijoituskullan valmistajan tai muuntajan harjoittamaan sijoituskultakolikon verolliseen myyntiin. Käännettyä verovelvollisuutta ei myöskään sovellettaisi sijoituskullan välityksen verollisuuden valinnan välittäjän myyntiin.

Käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin myös vähintään 325 tuhannesosan pitoisen kulta-aineksen ja kultapuolivalmisteiden myyntiin. Kulta-aineksella tarkoitettaisiin muun muassa kultajauhetta tai -jyviä. Puolivalmisteella tarkoitettaisiin esimerkiksi kulatatankoa, -lankaa tai -putkea sekä muuta vastaavaa hyödykettä, jota voidaan jalostaa edelleen valmiiksi tuotteeksi. Myös romukultaa pidettäisiin puolivalmisteena. Käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin myös alle 995 tuhannesosan pitoisten puolivalmisteina pidettävien kultalevyjen ja -harkkojen

myyntiin.

Käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin vain, jos ostaja olisi merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Sijoituskullan mynnin osalta käännetty verovelvollisuus tulisi sovellettavaksi vain elinkeinonharjoittajalle tapahtuvaan myyntiin, koska myyjä voisi ainoastaan näissä tapauksissa valita myyntinsä verollisuuden. Myytäessä sijoituskultaa käännetty verovelvollisuus saattaisi säännöksen sanamuodon mukaan tulla sovellettavaksi myös sellaisiin ostajiin, joilla ei olisi lakiehdotuksen 131 a §:ssä säädettävää palautusoikeutta tai 102 §:ssä säädettävää vähennysoikeutta sijoituskullan ostoon sisältyvästä verosta. Tällaisia ostajia olisivat muun muassa lain 26 c §:n 2 momentin tai 26 f §:n perusteella rekisteriin merkityt elinkeinonharjoittajat, jotka käyttäisivät sijoituskullan verottoman toiminnan raaka-aineena. Myyjän ei kuitenkaan olisi käytännössä edullista myydä sijoituskultaa verollisena tällaisille ostajille.

Kulta-aineksen ja kultapuolivalmisteiden mynnin osalta käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin myös sellaisiin ostajina oleviin rekisteriin merkittyihin oikeushenkilöihin, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia. Kulta-aineksen ja kultapuolivalmisteiden myyjä olisi nykyiseen tapaan verovelvollinen yksityishenkilölle tapahtuvassa mynnissä.

Hallinnollisen yksinkertaisuuden vuoksi veroa ei suoritettaisi, jos ostajana olisi valtio.

Myyjän olisi tehtävä myyntitositteeseen lakiehdotuksen 209 a §:n 6 momentin mukaan merkintä ostajan verovelvollisuudesta.

Pykälää sovellettaisiin myös ulkomaisen myyjän, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka ei ole hakeutunut Suomessa verovelvolliseksi, Suomessa harjoittamaan verollisen sijoituskullan myyntiin. Tähän myyntiin ei siten sovellettaisi lain 9 §:ää.

Lain 9 § tulisi kuitenkin edelleen sovellettavaksi ulkomaisen välittäjän myymään sijoituskullan verolliseen välitykseen. Ulkomaisen myyjän olisi molemmissa tapauksissa tehtävä laskuun lakiehdotuksen 209 a §:n 6 momentissa tarkoitettu merkintä ostajan verovelvollisuudesta.

43 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 43 a §, jossa säädettäisiin sijoituskullan myynnin verottomuudesta. Pykälän edelle lisättäisiin uusi väliotsake "sijoituskulta". Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan B kohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan lakiehdotuksen 43 b §:ssä tarkoitettua sijoituskullan myyntiä ja välitys olisi verotonta. Välityksen verottomuus koskisi sekä myynti- että ostovälitystä.

Pykälän 2 momentin mukaan verotonta olisi myös sijoituskullan omistus- tai saamis-oikeuden luovuttamista koskevan sopimuksen myynti ja välitys.

Momentissa käytetty terminologia poikkeaisi direktiivin 26 b artiklan B kohdan ensimmäisestä alakohdasta siltä osin, että siinä ei käytettäisi direktiivin suomennoksessa käytettyä ilmausta "arvopaperi". Mikään edellä mainittuun direktiivisäännökseen sisältyvistä sopimuksista ei ole arvopaperimarkkinalain (495/1989) mukaan arvopaperi. Myöskään arvonlisäverolakiin ei sisälly varsinaisesti arvopaperin käsitettä, vaikka lain 42 §:ssä määritellään arvopaperikauppa. Ehdotettu terminologinen ero ei vaikuttaisi verottomuuden tosiasialliseen soveltamisalaan.

Verottomuus koskisi siten kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan B kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittuja arvopapereita. Kyseisen kohdan mukaan jäsenvaltion on vapautettava verosta arvopapereiden muodossa oleva sijoituskulta joko määriteltynä tai määrittelemättöminä erinä ja sijoituskulta, jolla käydään kultatilikauppaa. Verottomuutta sovellettaisiin siten esimerkiksi sellaisiin sopimuksiin, joiden kohteena on yksilöimätön kultaharkko samanlaisten kultaharkkojen suuremmasta erästä. Alakohdan esimerkkiluettelon mukaan verottomuus koskee erityisesti kultalainoja ja -vaihtosopimuksia, joihin sisältyy sijoituskultaa koskeva omistus- tai saamis-oikeus sekä sijoituskultaa koskevia liiketoimia, joihin sisältyy futuuri- tai termiinisopimuksia, jotka johtavat sijoituskultaa koskevan omistus- tai saamis-oikeuden siirtoon. Esimerkkiluettelon viimeisen lauseen tarkoituk-

sena on ainoastaan täsmentää futuuri- ja termiinisopimusten määritelmää. Näiden sopimusten kaikki perättäiset myynnit olisivat siten verottomia, vaikka kyseinen futuuri- tai termiinisopimus ei tosiasiassa lopulta johtaisikaan sijoituskullan fyysiseen siirtoon.

Lakiin ei sisällytettäisi direktiivin esimerkkiluetteloa, koska kaikkia mainittuja sijoitusmuotoja ei ole vielä saatavilla Suomessa. Lisäksi sijoitusmarkkinoilla kehitetään jatkuvasti uusia sijoitusinstrumentteja, jotka voivat täyttää verottomuuden edellytykset tulevaisuudessa. Verottomuussäännöksen tulee tämän vuoksi olla mahdollisimman joustava.

Momentissa tarkoitettujen sopimusten myyntiin ei sovellettaisi lain 41 ja 42 §:ssä säädettyä rahoituspalvelun verottomuutta.

43 b §. Lakiin lisättäisiin uusi 43 b §, jossa määriteltäisiin sijoituskulta. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan A kohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan sijoituskultana pidettäisiin harkko- ja levymuotoista kultaa, jonka pitoisuus on vähintään 995 tuhannesosaa ja jonka paino on hyväksytty kultamarkkinoilla. Maailman merkittävimmillä kultamarkkinoilla kaupan kohteena ovat käytännössä standardipainoiset harkot ja levyt. Sijoituskultana pidettäisiin kuitenkin myös muun painoisia harkkoja ja levyjä, jos niillä käydään kauppaa jonkin valtion alueella.

Direktiivissä ei ole määritelty tapaa, jolla sijoituskullan pitoisuus ja muut edellytykset on osoitettava, vaan kysymys on jätetty jäsenvaltioiden harkintaan. Käytännössä esimerkiksi valmistajan antama vakuutus voidaan hyväksyä todisteeksi sijoituskullan edellytysten täyttymisestä. Myöskään pitoisuuden osoittaminen leimalla ei ole välttämätön edellytys verottomuuden soveltamiselle, jos pitoisuus voidaan osoittaa muulla luotettavalla tavalla.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin sijoituskultakolikko. Määritelmä vastaisi direktiivin 26 b artiklan A kohdan ensimmäisen alakohdan ii) alakohdassa säädettyä määritelmää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin komission Euroopan Yhteisöjen virallisen lehden C sarjassa kalenterivuositain julkaisemaan luetteloon sisältyvien kultakolikoiden vero-kohtelusta. Luetteloon sisältyviä kolikoita voitaisiin myydä verottomasti luettelon koko voimassaolovuoden ajan, vaikka niiden tavanomainen myyntihinta muuttuisi vuoden aikana siten, että ne eivät enää täyttäisi sijo-

tuskultakolikon edellytyksiä.

Luettelo ei olisi tyhjentävä, joten myös luetteloon sisällyttämättä 2 momentissa säädettävät edellytykset täyttävää kultakolikkoa pidettäisiin sijoituskultakolikkona. Käytännössä tämä mahdollisuus koskisi lähinnä kyseisenä vuonna liikkeelle laskettuja uusia sijoituskultakolikoita. Käytännössä verottomuus voisi tulla tällä perusteella myönnettäväksi myös maahantuoduille kultakolikoille. Näyttövelvollisuus edellytysten täytymisestä olisi myyjällä tai maahantuojaalla, joka haluaa vedota verottomuuteen.

Pykälän 4 momentissa rajattaisiin 2 ja 3 momentissa tarkoitetut sijoituskultakolikot lain 59 §:n 1 momentin 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle. Voimassaolevan lain 59 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan veroa ei suoriteta sellaisten sateleiden ja kolikoiden myynnistä, jotka ovat käypiä maksuvälineitä. Veroa on kuitenkin suoritettava sellaisten kolikoiden myynnistä, joiden myyntihinta määräytyy niiden keräily- tai metalliarvon perusteella. Sijoituskultakolikiin ei siten sovellettaisi tätä käypiä maksuvälineitä koskevaa verottomuussäännöstä. Sijoituskultakolikoiden myynti ei myöskään olisi viimeksi mainitun lainkohdan perusteella verollista, vaikka niiden myyntihinta määräytyy niiden metalliarvon perusteella. Sijoituskultakolikkoa ei pidettäisi keräilykolikkona.

43 c §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 43 c §, jossa säädettäisiin lakiehdotuksen 43 a §:ssä tarkoitettujen sijoituskullan myyjien ja välittäjien oikeudesta valita myyntinsä verollisuus. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan C kohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan sijoituskullan myynti elinkeinonharjoittajalle olisi verollista, jos 2 momentissa mainittu myyjä valitsisi verollisuuden. Oikeus valita verollisuus koskisi siten ainoastaan sijoituskullan myyntiä toiselle elinkeinonharjoittajalle. Myynnin verollisuutta ei voisi valita yksityishenkilölle eikä sellaiselle oikeushenkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, tapahtuvassa myynnissä.

Koska myyjä voisi valita verollisuuden myyntikohtaisesti, hän voisi myydä sijoituskultaa verottomasti sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolla ei ole vähennys- tai palautusoikeutta sijoituskullan myyntiin sisältyvästä verosta joko lakiehdotuksen 102 tai 131 a §:n mukaan. Tällaisia elinkeinonharjoittajia ovat esimerkiksi hammaslääkärit,

jotka käyttävät sijoituskullan tunnusmerkit täyttävää kultaa raaka-aineena verottomassa toiminnassa.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin myyjät, jotka ovat oikeutettuja valitsemaan sijoituskullan myynnin verollisuuden. Momentin 1 kohdassa myönnettäisiin sekä sijoituskultakolikon että harkko- tai levymuotoisen sijoituskullan valmistajalle tai muuntajalle oikeus valita verollisuus. Muuntamisella tarkoitettaisiin paitsi muun kullan muuntamista sijoituskullaksi myös sijoituskullan muuntamista toisenlaiseksi sijoituskullaksi esimerkiksi sulattamalla harkkoja pienemmiksi harkkoiksi.

Momentin 2 kohdan mukaan harkko- tai levymuotoisen sijoituskullan myynnin verollisuuden voisi lisäksi valita sellainen elinkeinonharjoittaja, joka liiketoiminnassaan tavanomaisesti myy kultaa teollisiin tarkoituksiin. Elinkeinonharjoittajalla, joka harjoittaa ainoastaan sijoituskultakolikoiden myyntiä, ei olisi verollisuuden valitsemisoikeutta.

Kohdassa tarkoitettu oikeus valita verollisuus koskisi siten sellaisia tukkukauppiaita, jotka liiketoiminnassaan normaalisti myyvät mitä tahansa kultaa teollisiin tarkoituksiin. Kultaa katsottaisiin myytävän tavanomaisesti teollisiin tarkoituksiin, jos elinkeinonharjoittaja myisi säännöllisesti pieniäkin määriä kultaa teollisuuden raaka-aineeksi. Koska myyjän olisi käytännössä vaikea myyntihetkellä tietää, millaiseen tarkoitukseen ostaja käyttää kultan, myyjälle ei tulisi tässä suhteessa asettaa raskasta näyttövelvollisuutta.

Lakiehdotuksen 8 a §:n mukaan ostaja olisi aina verovelvollinen harkko- ja levymuotoisen verollisen sijoituskullan myynnistä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sijoituskullan välitystä harjoittavan elinkeinonharjoittajan oikeudesta valita myyntinsä verollisuus. Välityspalvelun myyjällä olisi verollisuuden valitsemisoikeus silloin, kun sijoituskullan myyjä on valinnut oman myyntinsä verollisuuden. Jos sijoituskullan myynti olisi veroton, myös välityspalvelun myynti olisi veroton. Välityspalvelun myyjä voisi kuitenkin soveltaa omaan myyntiinsä lakiehdotuksen 43 a §:ää, vaikka sijoituskullan myynti olisi verollinen. Verollisuuden valinneen välittäjän myyntiin ei sovellettaisi käännettyä verovelvollisuutta, vaan hän olisi itse verovelvollinen myynnistään.

Pykälän 4 momenttiin sisällytettäisiin selkeyden vuoksi nimenomainen säännös siitä, että verollisuus voitaisiin valita myyntikohtaisesti. Momentin mukaan myynnin verolli-

suuden valitseminen tapahtuisi tekemällä laskuun lakiehdotuksen 209 a §:n 5 momentissa tarkoitettu merkintä myynnin verollisuudesta. Verollisuuden valitseminen ei siten edellyttäisi mitään veroviranomaiselle annettavaa erityistä ilmoitusta.

Verollisuus voitaisiin valita toiseen jäsenvaltioon tai yhteisön ulkopuolelle tapahtuvien myyntien osalta samoilla edellytyksillä kuin kotimaisten liiketoimien osalta. Verollisuuden valitseminen edellyttäisi siten muun muassa, että ostajana on elinkeinonharjoittaja.

Myös ulkomainen myyjä, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa ja joka ei ole hakeutunut täällä verovelvolliseksi, voisi valita sijoituskullan myynnin ja välityksen verollisuuden tekemällä edellä mainitun laskumerkinnän. Koska ulkomaalaisen harjoittamaan myyntiin sovellettaisiin aina käännettyä verovelvollisuutta, myyjän ei tarvitsisi rekisteröityä Suomessa verovelvolliseksi.

68 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 68 §:n 3 momentin 10 kohdan sanamuotoa muutettaisiin siten, että säännöstä sovellettaisiin immateriaalipalvelujen välityspalvelun myyntiin riippumatta siitä, onko päämiehenä välitettävien palvelujen ostaja vai myyjä.

94 §. Lain 94 §:ssä säädetään poikkeuksista maahantuonnin verollisuudesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kumotun tilalle uusi 5 kohta, jonka mukaan 43 b §:ssä tarkoitettujen sijoituskullan maahantuonti olisi verotonta.

Lain 72 f §:n mukaan myös sijoituskullan yhteisöhankinta olisi veroton, koska sen maahantuonnista ei olisi suoritettava veroa.

Sääntely perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan B kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

102 §. Voimassa olevan lain 102 §:ään sisältyvät yleiset säännökset verovelvollisen oikeudesta vähentää verollista liiketoimintaansa varten tekemiinsä hankintoihin sisältyvä vero.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollinen ostaja voisi vähentää lakiehdotuksen 8 a §:n mukaan ostopästä suoritettavan veron. Vähennysoikeus koskisi verovelvollista yritystä, joka käyttää verollista sijoituskultaa tai vähintään 325 tuhannesosan pitoista kulta-ainesta tai -puolivalmistetta arvonlisäverolain yleisten sääntöjen mukaan verollisessa toiminnassa.

122 §. Voimassa olevassa 122 §:ssä sääde-

tään ulkomaisen elinkeinonharjoittajan, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä Suomessa verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, oikeudesta saada palautuksena Suomessa tehtyyn hankintaan sisältyvä vero. Sääntely perustuu neuvoston kahdeksanteen arvonlisäverodirektiiviin 79/1072/ETY sekä kolmanteentoista arvonlisäverodirektiiviin 86/560/ETY.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan ulkomaalaisella on oikeus saada palautuksena tavarahan ja palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy ulkomaalaisen Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen tai jossa ostajana on valtio. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla olisi lisäksi palautusoikeus, jos hänen myyntiinsä Suomessa sovellettaisiin lakiehdotuksen 8 a §:ää.

Ulkomaalaisella olisi siten palautusoikeus sellaisten hankintojen osalta, jotka liittyvät ulkomaalaisen Suomessa harjoittamaan verollisen sijoituskullan sekä kulta-aineksen tai kultapuolivalmisteen myyntiin. Ulkomaisen myyjän ei tarvitsisi rekisteröityä näiden liiketoimien osalta verovelvolliseksi.

Suomessa harjoitetun sijoituskullan verollisen välityksen osalta ulkomaalaisella olisi palautusoikeus säännöksen nykyisen sanamuodon perusteella, koska tähän myyntiin sovellettaisiin lain 9 §:ää.

Voimassa olevan 122 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ulkomaalaisella on oikeus saada hankintaan sisältyvä vero palautuksena, jos hankinta liittyy ulkomaille harjoitettuun toimintaan, joka olisi aiheuttanut verollisuuden tai oikeuttanut 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

Lakiehdotuksessa ehdotetaan lain 131 §:ää muutettavaksi siten, että siihen sisältyisi kotimaisen yrityksen Suomessa harjoittama lakiehdotuksen 8 a §:ssä tarkoitettu toiminta. Ulkomaalaisella olisi siten nykyisen 122 §:n sanamuodon perusteella oikeus saada pykälässä tarkoitettu palautus hankinnoista, jotka liittyvät ulkomaalaisen ulkomaille harjoittamaan verollisen sijoituskullan myyntiin. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan palautusoikeuden edellytyksenä olisi, että lain 151 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua hakijan kotimaan veroviranomaisen antamasta todistuksesta ilmenisi, että hakija harjoittaa kotimaassaan verollista sijoituskullan myyntiä. Lisäksi palautusoikeus edellyttäisi, että ulko-

maisen elinkeinonharjoittajan ulkomailla harjoittama toiminta olisi oikeuttanut verollisuuden valitsemiseen lakiehdotuksen 43 c §:n mukaan, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

Ulkomaalaisella olisi lisäksi oikeus saada palautuksena Suomessa tehtyihin hankintoihin sisältyvä vero, jos hankinta liittyisi ulkomailla harjoitettuun kulta-aineksen tai kulta-puolivalmisteiden myyntiin, johon sovellettaisiin lakiehdotuksen 8 a §:ssä tarkoitettua käännettä verovelvollisuutta, jos toimintaa harjoitettaisiin Suomessa.

Jos hankinta liittyisi ulkomaalaisen ulkomailla harjoittamaan sijoituskullan verolliseen välitykseen, ulkomaalaisella olisi palautusoikeus nykyisen 122 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuodon perusteella, koska toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden, jos sitä olisi harjoitettu Suomessa.

Palautusoikeus vastaisi laajuudeltaan lain 10 luvussa säädettyä verovelvollisen oikeutta vähentää verollista toimintaa varten tekemiinsä hankintoihin sisältyvä vero.

122 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 122 a §, jossa säädettäisiin sellaisen ulkomaalaisen, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, oikeudesta saada palautus ulkomailla harjoittamaansa verottoman sijoituskullan myyntiin liittyviin hankintoihin sisältyvästä verosta.

Palautusoikeus edellyttäisi, että toiminta olisi oikeuttanut lakiehdotuksen 131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa. Palautusoikeus koskisi vain lakiehdotuksen 131 a §:ssä tarkoitettuja hankintoja. Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla ei siten olisi oikeutta saada palautusta verottoman sijoituskullan myyntiin liittyviin kustannuksiin sisältyvästä verosta.

Palautusoikeus tulisi käytännössä sovellettavaksi lähinnä toisessa jäsenvaltiossa sijoituskullan verotonta myyntiä harjoittavaan elinkeinonharjoittajaan.

Palautuksen maksamisessa noudatettaisiin lain 122 §:ssä tarkoitettuun palautukseen sovellettavia säännöksiä. Palautusoikeuden käyttäminen edellyttäisi, että hakijalla olisi lain 151 §:ssä tarkoitettu kotimaan veroviranomaisen antama todistus hakijan harjoittaman liiketoiminnan laadusta.

131 §. Voimassa olevan lain 131 §:ssä säädetään elinkeinonharjoittajan oikeudesta saada palautuksena tavarain ja palvelun hankintaan sisältyvä vero kansainväliseen kaup-

paan sekä kotimaassa harjoitettuun nollaverokannan alaiseen toimintaan liittyvistä hankinnoista. Palautusoikeus vastaa laajuudeltaan lain 10 luvussa säädettyä verovelvollisen oikeutta vähentää verollista toimintaa varten tekemiinsä hankintoihin sisältyvä vero.

Pykälän 1 momenttiin tehtävistä muutoksista johtuen momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että sana 'tai' poistettaisiin.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 kohta, jossa säädettäisiin sellaisen elinkeinonharjoittajan oikeudesta saada palautuksena tekemiinsä hankintoihin sisältyvä vero, jonka myyntiin sovellettaisiin käännettä verovelvollisuutta. Palautusoikeus koskisi siten verollisuuden valinnutta sijoituskullan myyjää sekä vähintään 325 pitoisen kulta-aineksen tai -puolivalmisteen myyjää.

Voimassa olevan 1 momentin 3 kohdan mukaan palautusoikeus koskee myös hankintoja, jotka liittyvät ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa. Nykyinen 3 kohta siirtyisi uudeksi 4 kohdaksi ja siihen lisättäisiin viittaus uuteen 3 kohtaan. Kotimaisella elinkeinonharjoittajalla olisi siten oikeus saada palautuksena Suomessa tehtyihin hankintoihin sisältyvä vero, jos hankinta liittyy sellaiseen ulkomailla harjoitettuun toimintaan, johon olisi kotimaassa sovellettu lakiehdotuksen 8 a §:ää.

Elinkeinonharjoittajalla olisi 4 kohdan mukaan oikeus palautukseen myös hankinnoista, jotka liittyvät ulkomailla harjoitettuun lakiehdotuksen 43 c §:n 3 momentissa tarkoitettuun sijoituskullan verolliseen välitykseen, koska kyseinen toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden, jos sitä olisi harjoitettu Suomessa.

Jos myyjä olisi sijoituskullan yhteisömyynnin tai vientimyynnin osalta valinnut verollisuuden, palautusoikeuteen sovellettaisiin 131 §:n 1 momentin 1 kohtaa.

131 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 131 a §, jossa säädettäisiin verotonta sijoituskultaa myyvän elinkeinonharjoittajan oikeudesta saada palautuksena hankintaan sisältyvä vero. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 b artiklan D kohtaan.

Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät säännökset sellaiselle verottoman sijoituskullan

myyjälle myönnettävistä palautuksista, joka ei harjoita sijoituskullan valmistamista tai kullan muuntamista sijoituskullaksi. Palautusoikeus koskisi myös lakiehdotuksen 43 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan tekemiä hankintoja silloin, kun hän ei ole valinnut kyseisen myynnin verollisuutta. Momenttia sovellettaisiin käytännössä esimerkiksi harkko- ja levymuotoisen sijoituskullan myyntiin yksityishenkilöille sekä sijoituskultakolikoiden tukku- ja vähittäismyyntiin.

Momentin 1 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus saada palautuksena lakiehdotuksen 43 c §:ssä tarkoitettua valintaoikeutta käyttäneeltä myyjältä ostamastaan verollisesta sijoituskullasta suoritettava vero.

Momentin 2 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus saada palautuksena muun kullan kuin sijoituskullan hankintaan sisältyvä vero, jos tämä kulta muunnetaan hänen toimestaan tai toimeksiannostaan sijoituskullaksi. Palautusoikeus koskisi kotimaisen kullan ostoon sisältyvän veron lisäksi yhteisö Hankinnasta tai maahantuonnista suoritettavaa veroa.

Momentin 3 kohdan mukaan elinkeinonharjoittaja olisi oikeutettu saamaan palautuksena tietyistä kultaan kohdistuvista työsuorituksista suoritettavan veron. Palautusoikeus koskisi sijoituskullan tai muun kullan muodon, painon tai pitoisuuden muuttamiseksi ostetusta palvelusta suoritettavaa veroa. Palautusoikeus koskisi siten ensinnäkin sellaisia muuhun kultaan kohdistuvia työsuorituksia, joiden seurauksena kulta muuttuisi sijoituskullaksi. Lisäksi palautusoikeus koskisi myös tilannetta, jossa työsuoritus kohdistuisi sijoituskultaan, jota muutettaisiin toisen muotoiseksi, painoiseksi tai pitoiseksi sijoituskullaksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sijoituskullan valmistamista ja kullan muuntamista sijoituskullaksi harjoittavalle elinkeinonharjoittajalle myönnettävästä hankintoihin sisältyvän veron palautuksesta. Elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus saada palautuksena valmistamis- tai muuntamistoimintaan liittyviin hankintoihin sisältyvä vero samassa laajuudessa kuin arvonnalisäverolain yleisten säännösten mukaan verollista liiketoimintaa harjoittavalla yrityksellä on oikeus vähentää verollista toimintaa varten hankkimiinsa hyödykkeisiin sisältyvä vero.

Palautusoikeus tulisi käytännössä sovellettavaksi 2 momentissa tarkoitetun palautuk-

seen oikeutetun elinkeinonharjoittajan toimintaan siltä osin kuin sijoituskullan myynti tapahtuu yksityishenkilölle tai elinkeinonharjoittajalle, joka käyttää sijoituskullan sellaisen verottoman toiminnan raaka-aineena, johon ei liity vähennys- tai palautusoikeutta. Muun toiminnan osalta palautukseen oikeutetun olisi edullisempaa valita myynnin verollisuus.

Pykälän 2 momentin mukainen palautusoikeus kattaisi siten 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettujen hankintojen lisäksi myös muut valmistamiseen tai muuntamiseen liittyvät hankinnat. Palautusoikeus ei sen sijaan koskisi sijoituskullan verottomaan myyntiin liittyviä kustannuksia.

Pykälän 3 momentin mukaan elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus saada 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin hankintoihin sisältyvä vero palautuksena myös ulkomailla harjoitetun sijoituskullan myynnin osalta, jos hankinta liittyy toimintaan, joka Suomessa harjoitettuna olisi oikeuttanut palautukseen. Palautusoikeus koskisi käytännössä esimerkiksi toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa sijoituskullan verotonta myyntiä yksityishenkilölle.

132 §. Voimassa olevan lain 132 §:n mukaan ulkomaalaisella ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta, jos hän on 122 §:n mukaan oikeutettu palautukseen.

Pykälää muutettaisiin siten, että ulkomaalaisella ei olisi oikeutta 131 a §:ssä säädettyyn palautukseen, jos hän olisi oikeutettu 122 a §:ssä säädettyyn palautukseen. Ulkomaalaisen palautusoikeus ulkomailla harjoitettua verotonta sijoituskullan myyntiä varten Suomessa tehdyistä hankinnoista määräytyisi siten lakiehdotuksen 122 a §:n mukaan.

Palautusoikeus ulkomaalaisen ulkomailla tai Suomessa harjoittaman verollisen sijoituskullan myyntiin liittyvistä hankinnoista määräytyisi lakiehdotuksen 122 §:n mukaan.

133 §. Lain 133 §:ssä säännellään lain muiden aineellisten ja menettelyä koskevien säännösten suhteesta 130 ja 131 §:ssä tarkoitettua palautusoikeutta koskeviin säännöksiin. Pykälän 1—3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus uuteen 131 a §:ään.

Pykälän 1 momentin mukaan 131 a §:ssä tarkoitettu palautukseen oikeuttava toiminta ja palautettava vero rinnastettaisiin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ja vähennettävään veroon.

Pykälän 2 momentin mukaan mitä 21 ja 22 §:ssä säädetään verollisen liiketoiminnan

yhteydessä valmistetusta tavarasta tai suoritetusta palvelusta, sovellettaisiin myös 131 a §:ssä tarkoitetun palautukseen oikeuttavan toiminnan yhteydessä valmistettuun tavarahan tai palveluun. Muutoksen seurauksena oman käytön verotus koskisi sijoituskullan verotonta myyntiä harjoittavaa elinkeinonharjoittajaa siltä osin kuin tämä ottaisi lain 21 ja 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaan käyttöön tätä toimintaa varten ostamiansa tai sen yhteydessä valmistamiansa verollisia tavaroita tai palveluja.

Pykälän 3 momentin mukaan 131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun sovellettaisiin verovelvollisia koskevia menettelysäännöksiä vastaavalla tavalla kuin 131 §:ssä säädettyyn palautukseen oikeutettuun.

Voimassa olevan 133 §:n 4 momentin mukaan 3 momenttia ei sovelleta henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutavaa myyntiä ja joka ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Jos kyse on 72 a §:ssä tarkoitetusta myynnistä, 3 momenttia kuitenkin sovelletaan.

Momenttia muutettaisiin siten, että 3 momenttia sovellettaisiin, jos kyse olisi lakiehdotuksen 44 b §:ssä tarkoitetun sijoituskullan myynnistä, vaikka myyjä ei haluaisi käyttää 131 tai 131 a §:ssä tarkoitettua palautusoikeutta. Voimassa olevassa 161 §:ssä säädetty aloittamisilmoituksen antovelvollisuus koskisi siten lähtökohtaisesti kaikkia elinkeinonharjoittajia, jotka harjoittavat Suomessa liiketoiminnan muodossa sijoituskullan verotonta tai verollista myyntiä.

Rekisteröitymisvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi sellaista ulkomaalaista, joka harjoittaa Suomessa sijoituskullan verollista myyntiä ja olisi oikeutettu lakiehdotuksen 122 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun palautukseen.

150 §. Voimassa olevan lain 150 §:n 1 momentissa säädetään 122 §:ssä tarkoitettuun palautukseen sovellettavasta menettelystä. Momenttiin lisättäisiin viittaus lakiehdotuksen 122 a §:ään. Tähän palautukseen sovellettaisiin siten lain 150—156 §:ssä säädettyä menettelyä.

Samalla momenttia muutettaisiin siten, että sana 'lääninverovirasto' korvattaisiin sanalla 'verovirasto'.

170 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 170 a §, jossa säädettaisiin veroviranomaisen oikeudesta saada tietoja lakiehdotuksen 209 c §:ssä tarkoitettusta aineistosta.

dotuksen 209 c §:ssä tarkoitettusta aineistosta.

Sijoituskullan myyjän olisi Verohallituksen tai veroviranomaisen kehotuksesta annettava asiakkaiden tunnistamista ja liiketoimien kirjaamista koskevasta aineistoista tietoja tai esitettävä se tarkastettavaksi.

193 §. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että verotuspäätös voitaisiin antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä. Tällöin se katsottaisiin saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Ehdotettu tiedoksiantomenettely vastaisi nykykäytäntöä ja muussa verotuksessa noudatettavaa menettelyä.

209 a §. Lain 209 a §:ään sisältyvät säännökset myyjän tosittenantovelvollisuudesta sekä laskumerkinnöistä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 ja 6 momentti jolloin nykyinen 5 momentti siirtyisi 7 momentiksi.

Pykälän 5 momentin mukaan lakiehdotuksen 43 c §:ssä tarkoitettua verollisuuden valitsemisoikeutta käyttävän myyjän olisi tehtävä tositteseen merkintä myynnin verollisuudesta. Laskumerkinnän puuttuessa myyntiä pidettäisiin sijoituskullan verottomana myyntinä tai välityksenä.

Pykälän 6 momentissa säädettaisiin myyjän velvollisuudesta tehdä tositteseen merkintä ostajan verovelvollisuudesta lakiehdotuksen 8 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä. Myös ulkomaisen myyjän tulisi nykyisestä poiketen tehdä ostajan verovelvollisuutta koskeva merkintä tositteseen silloin, kun myyntiin sovelletaan lain 9 §:ää.

209 c §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 209 c §, jossa säädettaisiin sijoituskullan myyjälle asetettavista erityisvelvollisuuksista. Säännös perustuisi kuudennen arvonnalisäverodirektiivin 26 b artiklan E kohtaan.

Pykälän 1 momenttiin sisältyisi säännös myyjän velvollisuudesta tunnistaa asiakas sekä käytettävissä olevin keinoin myös henkilö, jonka lukuun asiakkaan voidaan todennäköisillä perusteilla epäillä toimivan. Tunnistamisvelvollisuus olisi silloin, kun liiketoimen tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien yhteenlaskettu arvo olisi vähintään 90 000 markkaa.

Pykälän 2 momentin mukaan tunnistamisvelvollisuutta ei kuitenkaan sovellettaisi rahanpesulain 6 §:n 6 momentissa tarkoitettuihin asiakkaisiin. Rahanpesulain kyseinen momentti koskee asiakkaana olevia Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvassa val-

tiössä toimiluvan saaneita luotto- ja rahoituslaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä sekä henkivakuutusyhtiöitä. Tunnistamisvelvollisuutta ei myöskään ole, jos asiakkaana on ETA:an kuulumattomassa valtiossa toimiluvan saaneen edellä mainitun yrityksen ETA:an kuuluvassa valtiossa toimiva sivukonttori.

Tunnistamisvelvollisuus koskisi sekä verottoman että verollisen sijoituskullan myyjää. Velvollisuus koskisi myös lakiehdotuksen 43 a §:n 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen myyjää. Asiakas olisi tunnistettava paitsi kotimaisten liiketoimien yhteydessä myös myydessä sijoituskultaa ulkomaille vientimyynninä tai yhteisömyynninä. Myös ulkomaisen myyjän olisi tunnistettava asiakas harjoittaessaan sijoituskullan myyntiä Suomessa.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi valtuussäännös, jonka mukaan 1 momentissa tarkoitettujen asiakkaiden tunnistamista ja liiketoimien kirjaamista koskevat tarkemmat määräykset annettaisiin asetuksella.

Asetuksen mukaan asiakas olisi tunnistettava luotettavalla asiakirjalla. Luonnollisen henkilön henkilöllisyys todettaisiin ajokortin, poliisiviranomaisen antaman henkilökortin, passin tai muun vastaavan asiakirjan perusteella. Todettavia tunnistamistietoja olisivat nimi, henkilötunnus sekä ulkomaisen henkilön syntymäaika ja kansalaisuus.

Oikeushenkilö tunnistettaisiin kaupparekisteriotteen tai muun vastaavan julkisen rekisteriotteen perusteella. Todettavia tunnistamistietoja olisivat toiminimi, kaupparekisterinumero tai sitä vastaava muu rekisterinumero, kotipaikka ja osoite sekä oikeushenkilön puolesta toimivan luonnollisen henkilön henkilöllisyys.

Tunnistamisvelvollisen olisi säilytettävä luotettavalla tavalla tunnistamistiedot ja tunnistamisasiakirjan nimi, numero tai muu tunnistetieto taikka kopio asiakirjasta sekä tunnistamisen suorittaneen henkilön nimi.

Lisäksi asetukseen otettaisiin säännös, jon-

ka mukaan tässä pykälässä tarkoitettujen liiketoimien olisi oltava vaikeuksitta erotettavissa muista liiketoimista sijoituskullan myyjän kirjanpidossa.

Pykälän 4 momentin mukaan koko edellä mainittu aineisto olisi säilytettävä 6 vuotta sen kalenterivuoden lopusta, jonka aikana se tilikausi on päättynyt, jona kyseinen liiketoi- mi tai viimeinen toisiinsa kytkeytyneistä liiketoimista suoritettiin. Ajanjakso vastaisi kirjanpitolaisissa (1336/1997) säädettyä kirjanpitoaineiston säilytysvelvollisuusajanjaksoa.

218 §. Lain 218 §:n 3 momentissa säädetään arvonnäverorikkomuksesta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sijoituskullan myyjä, joka laiminlyö lakiehdotuksen 209 c §:ssä asetettujen velvollisuuksien asianmukaisen täyttämisen, voitaisiin tuomita arvonnäverorikkomuksesta sakkoon. Rangaistavaa olisi siten tunnistamisvelvollisuuden ja liiketoimien kirjaamisvelvoitteen laiminlyönti. Lisäksi arvonnäverorikkomuksesta voitaisiin tuomita sijoituskullan myyjä, joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta kieltäytyy esittämästä kyseistä aineistoa tarkastettavaksi tai antamasta siitä tietoja.

Lisäksi viittaus kumottuun 162 a §:ään ehdotetaan poistettavaksi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset arvonnäverolain täytäntöönpanosta sisältyvät arvonnäveroasetukseen. Asetukseen lisättäisiin tarkemmat säännökset lakiehdotuksen 209 c §:ssä sijoituskullan myyjälle asetettavasta asiakkaan tunnistamisvelvollisuudesta sekä kyseisten liiketoimien kirjaamisvelvollisuudesta.

3. Voimaantulo

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 2 §:n 1 momentti, 68 §:n 3 momentin 10 kohta, 102 §:n 1 momentin 1 kohta, 122 §:n 1 momentin 2 kohta, 131 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 132 §, 133 §, 150 §:n 1 momentti, 193 §:n 2 momentti ja 218 §:n 3 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti, 68 §:n 3 momentin 10 kohta, 102 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1486/1994, 122 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1767/1995, 131 §:n 1 momentti mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, 132 § mainituissa laissa 1767/1995, 133 § osaksi viimeksi mainituissa laissa, 193 §:n 2 momentti laissa 542/1996, ja 218 §:n 3 momentti mainituissa laissa 1486/1994, sekä

lisätään lakiin uusi 8 a § ja sen edelle uusi väliotsikko, uusi 43 a—43 c § ja niiden edelle uusi väliotsikko, 94 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1218/1994 ja mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, siitä mainitulla lailla 1218/1994 kumotun 5 kohdan tilalle uusi 5 kohta, lakiin uusi 122 a §, 131 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, uusi 3 kohta, jolloin muutettu 3 kohta siirtyy 4 kohdaksi, 131 a ja 170 a §, 209 a §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, uusi 5 ja 6 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 7 momentiksi, sekä lakiin uusi 209 c § seuraavasti:

2 §

Velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa (*verovelvollinen*) 1 §:ssä tarkoitettua myynnistä on tavarán tai palvelun myyjä, ellei 2 a, 8 a tai 9 §:ssä toisin säädetä.

Kullan ostajat

8 a §

Verovelvollinen 43 b §:n 1 momentissa mainitun sijoituskullan 43 c §:n 1 momentissa tarkoitettua verollisesta myynnistä sekä vähintään 325 tuhannesosan pitoisen kulta-aineksen ja kultapuolivalmisteen myynnistä on ostaja, jos ostaja on merkitty 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Veroa ei ole suoritettava, jos ostajana on valtio.

Sijoituskulta

43 a §

Veroa ei suoriteta sijoituskullan myynnistä ja välityksestä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoituskullan omistus- tai saamisoi-keuden luovuttamista koskevan sopimuksen myyntiin ja välitykseen.

43 b §

Sijoituskultana pidetään vähintään 995

tuhannesosan pitoista kultaharkkoa tai -levyä, jonka paino on hyväksytty kultamarkkinoilla.

Sijoituskultana pidetään myös vähintään 900 tuhannesosan pitoista kultakolikkoa,

1) joka on lyöty vuoden 1800 jälkeen;

2) joka on tai on ollut laillinen maksuväline alkuperämaassa; ja

3) jonka tavanomainen myyntihinta on enintään 80 prosenttia suurempi kuin kolikon sisältämän kullan käypä markkina-arvo. Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C sarjassa kalenterivuositain julkaistuu luetteloon sisältyvän kultakolikon katsotaan täyttävän 2 momentissa säädetty edellytykset luettelon voimassaolovuoden ajan.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun kultakolikkoon ei sovelleta 59 §:n 1 momentin 1 kohtaa.

43 c §

Sen estämättä, mitä 43 a §:ssä säädetään, sijoituskullan myynnistä elinkeinonharjoittajalle suoritetaan veroa, jos 2 momentissa tarkoitettu myyjä valitsee myynnin verollisuuden.

Myynnin verollisuuden voi valita:

1) sijoituskultaa valmistava taikka sijoituskultaa tai muuta kultaa sijoituskullaksi muuntava elinkeinonharjoittaja; ja

2) liiketoiminnassaan tavanomaisesti kultaa teollisiin tarkoituksiin myyvä elinkeinonhar-

joittaja, jos myynnin kohteena on 43 b §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituskulta.

Sijoituskullan välityksestä suoritetaan 43 a §:stä poiketen veroa, jos

1) sijoituskullan myyjä on valinnut myyntinsä verollisuuden; ja

2) välityspalvelun myyjä valitsee myyntinsä verollisuuden.

Myyjä voi valita verollisuuden myyntikohteisesti. Myynnin verollisuuden valitseminen osoitetaan tekemällä laskuun 209 a §:n 5 momentissa tarkoitettu myynnin verollisuutta koskeva merkintä.

68 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

10) tässä pykälässä tarkoitettujen palvelujen välitys.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

5) 43 b §:ssä tarkoitettu sijoituskulta;

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

1) toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron taikka ostosta 8 a tai 9 §:n perusteella suoritettavan veron.

122 §

Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonnäisävero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaiseen

2) Suomessa harjoittamaan 8 a tai 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen tai jossa ostajana on valtio.

122 a §

Edellä 122 §:ssä tarkoitettulla ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena 131 a §:ssä tarkoitettu hankintaan sisältyvä vero, jos tavarahan tai palvelun han-

kinta liittyy ulkomaalaisen ulkomailla harjoittamaan toimintaan, joka olisi oikeuttanut 131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarahan tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

2) edellä 41 §:ssä tarkoitettujen rahoituspalvelun, 44 §:ssä tarkoitettujen vakuutuspalvelun tai 59 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen verottomien seteleiden ja kolikkojen myyntiin, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa yhteisössä tai jos myynti liittyy välittömästi Yhteisön ulkopuolelle vietäväksi tarkoitettuihin tavaroihin;

3) toimintaan, josta ostaja on verovelvollinen 8 a §:n perusteella; tai

4) ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 1—3 kohdassa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

131 a §

Jos tavara tai palvelu hankitaan 43 a §:ssä tarkoitettua sijoituskullan verotonta myyntiä varten, elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena:

1) 43 c §:ssä tarkoitettua myyjältä ostamastaan verollisesta sijoituskullasta suoritettava vero;

2) sijoituskullaksi hänen toimestaan tai toimeksiannostaan muunnettavan muun kullahan hankintaan sisältyvä vero;

3) sijoituskullan tai muun kullahan muodon, painon tai pitoisuuden muuttamiseksi ostamastaan palvelusta suoritettava vero.

Jos tavara tai palvelu hankitaan 43 a §:ssä tarkoitettua sijoituskullan verotonta myyntiä varten, sijoituskultaa valmistavalla taikka sijoituskultaa tai muuta kultaa sijoituskullaksi muuntavalla elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena valmistamiseen tai muuntamiseen liittyvän tavarahan tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, joka olisi voitu 10 luvun säännösten perusteella vähentää, jos toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden.

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hankintaan sisältyvä vero myös silloin, kun hankinta liittyy ulkomailla tapahtuvaan

myyntiin, joka olisi oikeuttanut 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

132 §

Ulkomaalaisella ei ole oikeutta saada 131 tai 131 a §:ssä tarkoitettua palautusta, jos hän on 122 tai 122 a §:n mukaan oikeutettu palautukseen.

133 §

Mitä tässä laissa säädetään vähennykseen oikeuttavasta käytöstä ja vähennettävästä verosta, sovelletaan myös 130—131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan käyttöön ja palautettavaan veroon.

Mitä 21 ja 22 §:ssä säädetään verollisen liiketoiminnan yhteydessä valmistetusta tavaraista tai suoritetusta palvelusta, sovelletaan myös 131 ja 131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavan toiminnan yhteydessä valmistettuun tavaraan tai suoritettuun palveluun.

Mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130—131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun sekä tavarantoimittajan, jonka ei ole 72 f §:n nojalla suoritettava veroa.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaa myyntiä ja joka ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Jos kyse on 43 b §:ssä tarkoitettujen sijoituskullan myynnistä tai 72 a §:ssä tarkoitettua myynnistä, 3 momenttia kuitenkin sovelletaan.

150 §

Edellä 122 ja 122 a §:ssä tarkoitettua palautusta on haettava kirjallisesti Uudenmaan verovirastolta.

170 a §

Sijoituskullan myyjän on verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta esitettävä 209 c §:ssä tarkoitettu aineisto tarkastettavaksi ja annettava sitä koskevia tietoja.

193 §

Verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä lukiin, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkorat-

kaisua koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

209 a §

Valitessaan myynnin verollisuuden 43 c §:n mukaan myyjän on tehtävä tositteeseen myynnin verollisuutta osoittava merkin-

tä. Myyjän on tehtävä 8 a ja 9 §:ssä tarkoitetuissa myynneissä tositteeseen merkintä siitä, että ostaja on verovelvollinen.

209 c §

Edellä 43 a ja 43 c §:ssä tarkoitettujen sijoituskullan myyjän on tunnistettava asiakas aina, kun yhden liiketoimen tai toisiinsa kytkeytyneiden liiketoimien yhteenlaskettu arvo on vähintään 90 000 markkaa. Myyjän on käytettävissä olevin keinoin tunnistettava myös henkilö, jonka lukuun edellä tarkoitettu asiakas todennäköisesti toimii.

Tunnistamista ei tarvitse suorittaa, jos asiakas on rahanpesun estämisestä tai selvittämisestä annetun lain (68/1998) 6 §:n 6 momentissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen asiakaiden tunnistamista ja liiketoimien kirjaimista koskevat tarkemmat säännökset annetaan asetuksella.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu aineisto on säilytettävä kuusi vuotta sen kalenterivuoden lopusta, jonka aikana se tilikausi on päättynyt, jona liiketoimi tai viimeinen toisiinsa kytkeytyneistä liiketoimista suoritettiin.

218 §

Joka jättää asianmukaisesti täyttämättä 209 c §:ssä säädetyn velvollisuuden tai viranomaisen kehotuksesta huolimatta 161, 162, 162 b tai 165 §:ssä, 166 §:n 1 momentissa, 168 §:n 2 momentissa, 169 §:n 1 momentissa, 170 §:n 1 momentissa, 170 a, 209 tai 209 a §:ssä säädetyn velvollisuuden, on

tuomittava arvonlisäverorikkomuksesta sak-
koon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2000.

Lakia sovelletaan, kun myyty tavara on
toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhan-
kinta on tehty, maahan tuodusta tavarasta
veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt

taikka tavara tai palvelu on otettu omaan
käyttöön lain tultua voimaan.

Lain vähennettävää ja palautettavaa veroa
koskevia säännöksiä sovelletaan, kun myyty
tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu,
yhteisöhankinta on tehty taikka maahan tuo-
dusta tavarasta veron suorittamisvelvollisuus
on syntynyt vähennykseen tai palautukseen
oikeutetulle lain tultua voimaan.

Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Suvi-Anne Siimes

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 2 §:n 1 momentti, 68 §:n 3 momentin 10 kohta, 102 §:n 1 momentin 1 kohta, 122 §:n 1 momentin 2 kohta, 131 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 132 §, 133 §, 150 §:n 1 momentti, 193 §:n 2 momentti ja 218 §:n 3 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti, 68 §:n 3 momentin 10 kohta, 102 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1486/1994, 122 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1767/1995, 131 §:n 1 momentti mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, 132 § mainitussa laissa 1767/1995, 133 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 193 §:n 2 momentti laissa 542/1996, ja 218 §:n 3 momentti mainitussa laissa 1486/1994, sekä

lisätään lakiin uusi 8 a § ja sen edelle uusi väliotsikko, uusi 43 a—43 c § ja niiden edelle uusi väliotsikko, 94 §:n 1 momenttiin, *sellaisena* kuin se on osaksi laissa 1218/1994 ja mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, siitä mainitulla lailla 1218/1994 kumotun 5 kohdan tilalle uusi 5 kohta, lakiin uusi 122 a §, 131 §:n 1 momenttiin, *sellaisena* kuin se on mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, uusi 3 kohta, jolloin muutettu 3 kohta siirtyy 4 kohdaksi, 131 a ja 170 a §, 209 a §:ään, *sellaisena* kuin se on viimeksi mainituissa laeissa 1486/1994 ja 1767/1995, uusi 5 ja 6 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 7 momentiksi, sekä lakiin uusi 209 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa (*verovelvollinen*) 1 §:ssä tarkoitettusta myynnistä on tavarán tai palvelun myyjä, ellei 2 a tai 9 §:ssä toisin säädetä.

Ehdotus

2 §

Velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa (*verovelvollinen*) 1 §:ssä tarkoitettusta myynnistä on tavarán tai palvelun myyjä, ellei 2 a, 8 a tai 9 §:ssä toisin säädetä.

Kullan ostajat

8 a §

Verovelvollinen 43 b §:n 1 momentissa mainitun sijoituskullan 43 c §:n 1 momentissa tarkoitettusta verollisesta myynnistä sekä vähintään 325 tuhannesosan pitoisen kulta-aineksen ja kultapuolivalmisteiden myynnistä on ostaja, jos ostaja on merkitty 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Veroa ei ole suoritettava, jos ostajana on valtio.

Sijoituskulta

43 a §

Veroa ei suoriteta sijoituskullan myynnistä ja välityksestä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoituskullan omistus- tai saamisoi-keuden luovuttamisesta koskevan sopimuksen myyntiin ja välitykseen.

43 b §

Sijoituskultana pidetään vähintään 995 tuhannesosan pitoista kultaharkkoa tai -levyä, jonka paino on hyväksytty kultamarkkinoilla.

Sijoituskultana pidetään myös vähintään 900 tuhannesosan pitoista kultakolikkoa,

1) joka on lyöty vuoden 1800 jälkeen;

2) joka on tai on ollut laillinen maksuväline alkuperämaassa; ja

3) jonka tavanomainen myyntihinta on enintään 80 prosenttia suurempi kuin kolikon sisältämän kullan käypä markkina-arvo.

Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C sarjassa kalenterivuositain julkaistuun luetteloon sisältyvän kultakolikon katsotaan täyttävän 2 momentissa säädetty edellytykset luettelon voimassaolovuoden ajan.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun kultakolikkoon ei sovelleta 59 §:n 1 momentin 1 kohtaa.

43 c §

Sen estämättä, mitä 43 a §:ssä säädetään, sijoituskullan myynnistä elinkeinonharjoittajalle suoritetaan veroa, jos 2 momentissa tarkoitettu myyjä valitsee myynnin verollisuuden.

Myynnin verollisuuden voi valita:

1) sijoituskultaa valmistava taikka sijoituskultaa tai muuta kultaa sijoituskullaksi muuntava elinkeinonharjoittaja; ja

2) liiketoiminnassaan tavanomaisesti kultaa teollisiin tarkoituksiin myyvä elinkeinonharjoittaja, jos myynnin kohteena on 43 b §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituskulta.

Sijoituskullan välityksestä suoritetaan 43 a §:stä poiketen veroa, jos

1) sijoituskullan myyjä on valinnut myyntinsä verollisuuden; ja

2) välityspalvelun myyjä valitsee myyntinsä verollisuuden.

Myyjä voi valita verollisuuden myyntikohteisesti. Myynnin verollisuuden valitseminen osoitetaan tekemällä laskuun 209 a §:n 5 momentissa tarkoitettu myynnin verollisuutta koskeva merkintä.

68 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

10) tässä pykälässä tarkoitettujen palvelu-

10) tässä pykälässä tarkoitettujen palvelu-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jen hankinta toisen nimissä ja lukuun.

jen välitys.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

5) 43 b §:ssä tarkoitettu sijoituskulta;

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

1) toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron tai ostosta 9 §:n perusteella suoritettavan veron;

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

1) toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron taikka ostosta 8 a tai 9 §:n perusteella suoritettavan veron.

122 §

Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen tai jossa ostajana on valtio.

2) Suomessa harjoittamaan 8 a tai 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen tai jossa ostajana on valtio.

122 a §

Edellä 122 §:ssä tarkoitettulla ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena 131 a §:ssä tarkoitettu hankintaan sisältyvä vero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen ulkomailla harjoittamaan toimintaan, joka olisi oikeuttanut 131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarahan tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

2) edellä 41 §:ssä tarkoitetun rahoituspalvelun, 44 §:ssä tarkoitetun vakuutuspalvelun tai 59 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen verottomien seteleiden ja kolikkojen myyntiin, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole

2) edellä 41 §:ssä tarkoitetun rahoituspalvelun, 44 §:ssä tarkoitetun vakuutuspalvelun tai 59 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen verottomien seteleiden ja kolikkojen myyntiin, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa yhteisössä tai jos myynti liittyy välittömästi Yhteisön ulkopuolelle vietäväksi tarkoitettuihin tavariin; *tai*

3) ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 1 tai 2 kohdissa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa yhteisössä tai jos myynti liittyy välittömästi Yhteisön ulkopuolelle vietäväksi tarkoitettuihin tavariin;

3) toimintaan, josta ostaja on verovelvollinen 8 a §:n perusteella; *tai*

4) ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 1—3 kohdassa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

131 a §

Jos tavara tai palvelu hankitaan 43 a §:ssä tarkoitettua sijoituskullan verotonta myyntiä varten, elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena:

1) 43 c §:ssä tarkoitettu myyjältä ostamastaan sijoituskullasta suoritettava vero;

2) sijoituskullaksi hänen toimestaan tai toimeksiannostaan muunnettavan muun kullankin hankintaan sisältyvä vero;

3) sijoituskullan tai muun kullan muodon, painon tai pitoisuuden muuttamiseksi ostamastaan palvelusta suoritettava vero.

Jos tavara tai palvelu hankitaan 43 a §:ssä tarkoitettua sijoituskullan verotonta myyntiä varten, sijoituskultaa valmistavalla taikka sijoituskultaa tai muuta kultaa sijoituskullaksi muuntavalla elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena valmistamiseen tai muuntamiseen liittyvän tavaran tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, joka olisi voitu 10 luvun säännösten perusteella vähentää, jos toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden.

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hankintaan sisältyvä vero myös silloin, kun hankinta liittyy ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi oikeuttanut 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

132 §

Ulkomaalaisella ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta, jos hän on 122 §:n mukaan oikeutettu palautukseen.

133 §

Mitä tässä laissa säädetään vähennykseen oikeuttavasta käytöstä ja vähennettävästä

132 §

Ulkomaalaisella ei ole oikeutta saada 131 tai 131 a §:ssä tarkoitettua palautusta, jos hän on 122 tai 122 a §:n mukaan oikeutettu palautukseen.

133 §

Mitä tässä laissa säädetään vähennykseen oikeuttavasta käytöstä ja vähennettävästä

Voimassa oleva laki

verosta, sovelletaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan käyttöön ja palautettavaan veroon.

Mitä 21 ja 22 §:ssä säädetään verollisen liiketoiminnan yhteydessä valmistetusta tavaraista tai suoritetusta palvelusta, sovelletaan myös 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavan toiminnan yhteydessä valmistettuun tavaraan tai suoritettuun palveluun.

Mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun sekä tavaran yhteisöhankkijaan, jonka ei ole 72 f §:n nojalla suoritettava veroa.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaa myyntiä ja joka ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Jos kyse on 72 a §:ssä tarkoitettusta myynnistä, 3 momenttia kuitenkin sovelletaan.

150 §

Edellä 122 §:ssä tarkoitettua palautusta on haettava kirjallisesti Uudenmaan lääninverovirastolta.

Ehdotus

verosta, sovelletaan myös 130—131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan käyttöön ja palautettavaan veroon.

Mitä 21 ja 22 §:ssä säädetään verollisen liiketoiminnan yhteydessä valmistetusta tavaraista tai suoritetusta palvelusta, sovelletaan myös 131 ja 131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavan toiminnan yhteydessä valmistettuun tavaraan tai suoritettuun palveluun.

Mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130—131 a §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun sekä tavaran yhteisöhankkijaan, jonka ei ole 72 f §:n nojalla suoritettava veroa.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaa myyntiä ja joka ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Jos kyse on 43 b §:ssä tarkoitettujen sijoituskullan myynnistä tai 72 a §:ssä tarkoitettusta myynnistä, 3 momenttia kuitenkin sovelletaan.

150 §

Edellä 122 ja 122 a §:ssä tarkoitettua palautusta on haettava kirjallisesti Uudenmaan verovirastolta.

170 a §

Sijoituskullan myyjän on verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta esitettävä 209 c §:ssä tarkoitettu aineisto tarkastettavaksi ja annettava sitä koskevia tietoja.

193 §

Verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä luki, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkoratkaisua koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä luki, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkoratkaisua koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. *Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä.* Veroasiamiehen vali-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

209 a §

Tarkemmat tositteeseen merkittäviä tietoja koskevat säännökset annetaan asetuksella.

Valitessaan myynnin verollisuuden 43 c §:n mukaan myyjän on tehtävä tositteeseen myynnin verollisuutta osoittava merkin-

tä. Myyjän on tehtävä 8 a ja 9 §:ssä tarkoitetuissa myynneissä tositteeseen merkintä siitä, että ostaja on verovelvollinen.

Tarkemmat tositteeseen merkittäviä tietoja koskevat säännökset annetaan asetuksella.

209 c §

Edellä 43 a ja 43 c §:ssä tarkoitetun sijotuskullan myyjän on tunnistettava asiakas aina, kun yhden liiketoimen tai toisiinsa kytkeytyneiden liiketoimien yhteenlaskettu arvo on vähintään 90 000 markkaa. Myyjän on käytettävissä olevin keinoin tunnistettava myös henkilö, jonka lukuun edellä tarkoitettu asiakas todennäköisesti toimii.

Tunnistamista ei tarvitse suorittaa, jos asiakas on rahanpesun estämisestä tai selvittämisestä annetun lain (68/1998) 6 §:n 6 momentissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen asiakkaiden tunnistamista ja liiketoimien kirjautamista koskevat tarkemmat säännökset annetaan asetuksella.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu aineisto on säilytettävä kuusi vuotta sen kalenterivuoden lopusta, jonka aikana se tilikausi on päättynyt, jona liiketoimi tai viimeinen toisiinsa kytkeytyneistä liiketoimista suoritettiin.

218 §

Joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta jättää asianmukaisesti täyttämättä 161, 162, 162 a, 162 b tai 165 §:ssä, 166 §:n 1 momentissa, 168 §:n 2 momentissa, 169 §:n 1 momentissa, 170 §:n 1 momentissa, 209 tai 209 a §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava arvonlisäverorikkomuksesta sakkoon.

Joka jättää asianmukaisesti täyttämättä 209 c §:ssä säädetyn velvollisuuden tai viranomaisen kehotuksesta huolimatta 161, 162, 162 b tai 165 §:ssä, 166 §:n 1 momentissa, 168 §:n 2 momentissa, 169 §:n 1 momentissa, 170 §:n 1 momentissa, 170 a, 209 tai 209 a §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava arvonlisäverorikkomuksesta sakkoon.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Lakia sovelletaan, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhan- kinta on tehty, maahan tuodusta tavarasta veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön lain tultua voimaan.

Lain vähennettävää ja palautettavaa veroa koskevia säännöksiä sovelletaan, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhan- kinta on tehty taikka maahan tuo- dusta tavarasta veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt vähennykseen tai palautukseen oikeutetulle lain tultua voimaan.
